

บทที่ 5

การศึกษารูปแบบรายการตลก

วัตถุประสงค์สำคัญสำหรับบทนี้ คือ เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบของรายการตลกทั้งห้ารายการที่คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา โดยพิจารณาจากการแสดงโดยรวมของทั้งรายการเป็นสำคัญ และพิจารณาด้วยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ที่มาของรายการ เป็นมูลเหตุพื้นฐานที่ทำให้เกิดรายการตลกในรูปแบบลักษณะต่างๆ
2. โครงสร้างของรายการ เป็นกรอบของรายการที่กำหนดให้แต่ละรายการดำเนินไปตามนั้น

ประกอบด้วย

- ชุดการแสดง คือ การแสดงของคณะตลกที่แสดงบนท้องเรื่องเดียว โดยไม่จำกัดเวลา
- ตอน คือ การแสดงแต่ละครั้งของการออกอากาศ มีช่วงการแสดงตั้งแต่หนึ่งช่วงขึ้นไป
- ช่วงการแสดง คือ ระยะเวลาแสดงโดยมีคั่นโฆษณา หรือคั่นประกาศของรายการเป็นตัวแบ่ง ประกอบกันขึ้นเป็นตอนของการออกอากาศ และในแต่ละช่วงไม่จำกัดว่า จะมีกี่ชุดการแสดง

3. กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย กลุ่มคนที่ผู้ผลิตต้องการจะสื่อสารเรื่องราวด้วย
4. ผู้แสดง คือผู้สร้างเสียงหัวเราะให้เกิดขึ้นจากความสามารถทางการแสดงของตน
5. วิธีการนำเสนอ เป็นลักษณะต่างๆ ของการสร้างสรรคความตลกให้เกิดขึ้น
6. บทโทรทัศน์ เป็นการกำหนดเรื่องราวไว้เพื่อเล่นในวิธีการต่างๆ
7. องค์ประกอบอื่นๆ เป็นส่วนประกอบอื่นที่สร้างขึ้นนอกเหนือจากที่กล่าวมา เพื่อความ

สมบูรณ์ของรายการ เช่น ฉาก เครื่องแต่งกาย ผู้ชม ดนตรีและจุดเด่น

เกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ เมื่อใช้ในการพินิจวิเคราะห์รายการตลกทั้งห้ารายการแล้ว จะทำให้ทราบถึงลักษณะต่างๆ ที่จะช่วยให้การพิจารณารูปแบบของรายการตลกไทยได้เป็นไปโดยง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบของรายการสามคนอลเวง

ที่มาของรายการ

รายการสามคนอลเวงกำเนิดขึ้นเมื่อเดือนมกราคม 2536 โดยมีรากฐานมาจากกลุ่มคนทำงานละครเวทีของบริษัท แดส เอ็นเทอร์เทนเมนท์ จำกัด จากความคิดริเริ่มร่วมกันของภาคทล กำปันทอง, ดารกาวงค์ศิริ และสุวรรณี จักราวรุช ที่หวังจะสร้างสรรค์รายการตลกซึ่งมีรูปแบบต่างไปจากที่มีอยู่ในโทรทัศน์ โดยไม่เน้นนักแสดงตลกอาชีพ ผนวกกับความพร้อมของคณะทำงานที่มีความถนัดในการสร้างสรรค์ละครโดยใช้บทเป็นตัวกำหนด และมีนักแสดงที่ทรงความสามารถในการเล่นบทตลก แนวคิดดังกล่าวได้กลายมาเป็นมูลเหตุสำคัญของรายการสามคนอลเวง อันเป็นรายการตลกในอีกทางเลือกหนึ่ง

“สามคนอลเวง สี่คนครั้นโครงอลเวงวุ่นวาย หลายคนหลายสไตล์ สองหญิงหนึ่งชายวุ่นวายกันเสียจริง...” เป็นเนื้อเพลงประจำรายการที่มีให้ได้ยินอยู่ประมาณ 2 ปีนับแต่วันเริ่มออกอากาศเป็นครั้งแรก จวบจนสิ้นปี 2537 รายการสามคนอลเวงมีอันต้องยุติการออกอากาศไปจากจากสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 ในขณะที่เดียวกันทางบริษัทผู้ผลิตได้เวลาออกอากาศของทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จึงได้ย้ายรายการสามคนอลเวงไปออกอากาศทางช่องดังกล่าวโดยใช้ชื่อใหม่ว่า “รายการมหาชนอลเวง” ซึ่งกำกับการแสดงโดยสุวรรณี จักราวรุช และออกอากาศมาจนถึงปี 2539

โครงสร้างของรายการ

สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 5 กำหนดให้เวลา 11.00 น.-12.00 น. ทุกวันเสาร์เป็นเวลาออกอากาศของรายการสามคนอลเวง โดยทางบริษัทผู้ผลิตได้แบ่งความยาวของเนื้อรายการซึ่งมีประมาณ 45 นาที ออกเป็น 5 ช่วง นำเสนอเรื่องราวเป็นชุดๆ คล้ายละครสั้นจบในชุดไม่ต่อเนื่องกัน มีส่วนน้อยมากที่มีตอนต่อ ช่วงหนึ่งมีการแสดงหลายชุดสั้นยาวสลับกันไปตามความเหมาะสม โดยเริ่มจากไตเติ้ลแสดงชื่อรายการและรายชื่อนักแสดงทั้งหมดเป็นภาพการ์ตูน ต่อจากนั้นจึงเป็นตัวอย่างชุดการแสดงที่จะมีขึ้นในวันนั้นๆ ประกอบเสียงคำบรรยายประจำรายการ และก่อนที่จะตัดเข้าสู่โฆษณาจะเป็นภาพผู้อุปถัมภ์ประจำของทางรายการ

เนื่องจากรายการสามคนอลเวงไม่มีพิธีกรประจำรายการ หลังจากตัดเข้าสู่รายการแล้วก็จะเป็นชุดการแสดงต่างๆ ทันที มีความสั้นยาวสลับกันในเวลาที่พอเหมาะ พอจบช่วงจึงตัดเข้าโฆษณากครั้ง เป็นเช่นนี้จนเข้าสู่รายการช่วงสุดท้ายซึ่งจะมีชุดการแสดงปิดท้าย แล้วต่อด้วยภาพผู้อุปถัมภ์ประจำของทางรายการเช่นเดียวกับตอนต้น จากนั้นจึงเป็นไตเติ้ลแสดงรายชื่อนักแสดง ผู้ให้การสนับสนุน และรายชื่อคณะผู้ผลิตชื่อนอยู่บนภาพเบื้องหลังการแสดงชุดที่เพิ่งฉายในวันนั้น แต่จะเป็นภาพการหลุดบเทาของนักแสดงในอิริยาบถต่างๆ

ตารางที่ 5.1 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการสามคนอลเวง

ที่	วัน	ชุดการแสดง	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
1	ส.3 กย.37	กระดุกโดโนเสาร์	0.51	เหตุการณ์	ดารณีนุช
		สามโสด	4.18	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ
		เวยนส์บอนด์ 007 ครึ่ง	7.23	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,เวย์น,ระดม
		คูร์กอมตะ(พระอภัยมณี)	10.20	ละคร	กนกวรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ,เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(ลูกค้ำเจ้าปัญหา)	8.17	ละคร	วราพรรณ,เวย์น,วีรวัฒน์(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(ปฏิภาณ ปฐวิกันต์)	5.51	เพลง	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,นัชชา,เวย์น,ระดม,บุญชัย,ทีมงาน
		เท็กซิมิเตอร์	2.30	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ระดม,สุทธิพงษ์
2	ส.10 กย.37	ทพบ.ห้าขา	1.16	เหตุการณ์	วราพรรณ
		คุณนายสายสมุทร	8.03	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ปิยะ,ระดม
		คลินิคเด็ก	5.22	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,นัชชา,ปิยะ,ระดม,บุญชัย
		คูร์กอมตะ(ขั้วฟ้าดินสลาย)	9.09	ละคร	วราพรรณ,เวย์น,ระดม,บุญชัย
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ)	7.51	ละคร	ดารณีนุช,สุมาลี,ปิยะ,สุทธิพงษ์,เอก(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(แร็ปเตอร์)	6.53	เพลง	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,สุมาลี,ปิยะ,ระดม
		แจ๊คสันโฟน 172	2.20	เหตุการณ์	ดารณีนุช,นัชชา
3	ส.17 กย.37	ผู้หญิงยิงเรือ	8.39	เหตุการณ์	กนกวรรณ,สุมาลี
		แจ๊คสันโฟน 172(1)	1.50	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ
		เวยนส์บอนด์ 007 ครึ่ง	8.50	ละคร	วราพรรณ,นัชชา,เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์
		แจ๊คสันโฟน 172(2)	2.52	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(เตะฝุ่น)	13.57	ละคร	วราพรรณ,สมเกียรติ(ดาวรุ่ง),ทีมงาน
		คุณนายกับหนูแทนม	3.08	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช
4	ส.24 กย.37	คาจูอิส	0.51	เหตุการณ์	ดารณีนุช,ปิยะ,ทีมงาน
		ดีเจยอดรัก	6.54	เหตุการณ์	วราพรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ,สุทธิพงษ์
		เท็กซิมิเตอร์	5.00	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,สุทธิพงษ์
		สะบ้าภูธร	11.31	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(เจ้านาง)	10.27	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,เวย์น,วิลาวรรณ(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(ชนพล อินทฤทธิ์)	4.43	เพลง	วราพรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ,เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์,ทีมงาน
		แจ๊คสันโฟน 172	1.39	เหตุการณ์	นัชชา,เวย์น
5	ส.1 ตค.37	คุณนายกับหนูแทนม	3.20	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช
		ลูกค้ำเจ้าปัญหา	7.23	ละคร	กนกวรรณ,ดารณีนุช,เวย์น
		ใจตรงกัน	4.20	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ
		แจ๊คสันโฟน 172	3.31	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช

ที่	วัน	ชุดการแสดง	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
		แท็กซีมิเตอร์(1)	2.19	เหตุการณ์	วราพรรณ,เวย์น
		เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ	9.04	ละคร	สุมาลี,ปิยะ,สุทธิพงษ์,สุวัฒน์(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(หนักทิดา แก้วบัวสาย)	6.00	เพลง	ปิยะ,ฉลาดเลิศ,ทีมงาน
		แท็กซีมิเตอร์(2)	4.44	เหตุการณ์	กนกวรรณ,สุทธิพงษ์
6	ส.8 ตค.37	คุณนายสายสมุทร	9.55	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,ระดม
		แจ๊คสันโฟน 172	3.34	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ
		ดริมหิม	2.25	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,นัชชา,ทีมงาน
		ข้าวเปลือก	4.50	ละคร	กนกวรรณ,ระดม,สุทธิพงษ์
		แท็กซีมิเตอร์(1)	3.14	เหตุการณ์	สุทธิพงษ์,บุญชัย
		ดาวรุ่งพุ่งกระฉูด(ลูกค้าเจ้าปัญหา)	7.17	ละคร	ดารณีนุช,ระดม,วินัส(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(พัชรिता วัฒนา)	5.04	เพลง	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,บุญชัย
		แท็กซีมิเตอร์(2)	3.22	เหตุการณ์	นัชชา,สุทธิพงษ์
7	ส.15 ตค.37	รายงานข่าว	2.36	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ,นัชชา,สุทธิพงษ์
		ทะเลไม่เคยหลับ	5.21	ละคร	ปิยะ,เวย์น,สุทธิพงษ์,บุญชัย
		แจ๊คสันโฟน	3.55	เหตุการณ์	กนกวรรณ,สุทธิพงษ์
		ผู้หญิงไม่รู้	3.52	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช
		โทรศัพท์สาธารณะ	5.48	เหตุการณ์	วราพรรณ,เวย์น
		ดาวรุ่งพุ่งกระฉูด(เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ)	7.41	ละคร	นัชชา,สุมาลี,ปิยะ,สุทธิพงษ์,ประชุม(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(AI-4-One)	6.54	เพลง	วราพรรณ,ปิยะ,ระดม,สุทธิพงษ์,บุญชัย
		ใจตรงกัน	3.54	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ
8	ส.22 ตค.37	English for me	3.33	เหตุการณ์	ดารณีนุช,ระดม
		สามโสด	4.55	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ
		แท็กซีมิเตอร์	2.51	เหตุการณ์	กนกวรรณ,สุทธิพงษ์
		คู่รักอมตะ(สี่แผ่นดิน)	10.09	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ระดม,สุทธิพงษ์,บุญชัย
		ดาวรุ่งพุ่งกระฉูด(เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ)	6.51	ละคร	วราพรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ,สุทธิพงษ์,บุญชัย,ไซยา(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(หนักทิดา บุญหลง)	4.16	เพลง	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ,สุทธิพงษ์,บุญชัย
		เคล็ดลับกับบวรา	3.48	เหตุการณ์	วราพรรณ
		คุณนายกับหนูแหยม	3.28	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช
9	ส.29 ตค.37	ผู้หญิงยิงเรือ	5.47	เหตุการณ์	กนกวรรณ,สุมาลี
		เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ	4.23	ละคร	ดารณีนุช,สุมาลี,ปิยะ,สุทธิพงษ์
		เคล็ดลับกับบวรา	3.08	เหตุการณ์	วราพรรณ
		สามโสด	3.47	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ
		English for me	3.46	เหตุการณ์	ดารณีนุช,ระดม
		ดาวรุ่งพุ่งกระฉูด(เตชะผูน)	7.51	เหตุการณ์	วราพรรณ,เวย์น,ระดม,ธัญญพร(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(จรัล มโนเพ็ชร)	2.56	เพลง	ปิยะ,เวย์น,บุญชัย,ทีมงาน
		เป่านกหวีด	8.59	ละคร	ระดม,สุทธิพงษ์,บุญชัย,วรวุฒิ

ที่	วัน	ชุดการแสดง	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
10	ส.5 พย.37	English for me	3.55	เหตุการณ์	ดารณีนุช,ระดม
		ละไมภูธร	6.39	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,เวย์น,ระดม
		เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ	4.36	ละคร	กนกวรรณ,ปิยะ,สุทธิพงษ์,บุญชัย
		แจ๊คสันโฟน	2.49	เหตุการณ์	กนกวรรณ,นัชชา
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(ครอบครัวตัวดี)	5.25	ละคร	วราพรรณ,เวย์น,ยอดชาย(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(ไฮแจ๊ค-แร็ปเตอร์)	5.05	เพลง	กนกวรรณ,วราพรรณ,นัชชา,ปิยะ,เวย์น,ระดม, วรวุฒิ,ทิมงาน
		เป่าปุ้นจิ้น	8.38	ละคร	กนกวรรณ,สุทธิพงษ์,บุญชัย,วรวุฒิ
11	ส.12 พย.37	ผู้หญิงผู้หญิง	4.11	เหตุการณ์	ดารณีนุช,นัชชา,ปิยะ,เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์,วรวุฒิ
		คู่กัด	6.21	เหตุการณ์	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,นัชชา,เวย์น, ระดม,วรวุฒิ
		สามโซด	10.20	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(ศิลาภรณ์)	5.35	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,เวย์น,บัญชา(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(สุนทรภรณ์)	2.58	เพลง	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,นัชชา,สุมาลี,ปิยะ, เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์
		เป่าปุ้นจิ้น	14.29	ละคร	วราพรรณ,นัชชา,ปิยะ,เวย์น,สุทธิพงษ์,บุญชัย, วรวุฒิ,ทิมงาน
		12	ส.19 พย.37	เวย์นสบอนด์ 007 ครึ่ง	8.20
English for me	3.15			เหตุการณ์	ดารณีนุช,ปิยะ
สามคนอลเวงโซว์การ์ต	1.12			เหตุการณ์	นัชชา,บุญชัย
ปลายฝนต้นหนาว	5.06			ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,ดารณีนุช,นัชชา,ปิยะ,ระดม, วรวุฒิ
แท็กซี่มิเตอร์(1)	3.55			เหตุการณ์	เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์
อาม่าอวย	1.15			เหตุการณ์	ดารณีนุช,นัชชา,สุมาลี,ปิยะ,เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์
ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(ลูกในไส้)	4.17			เหตุการณ์	วราพรรณ,ดารณีนุช,ณรงค์(ดาวรุ่ง)
มิวสิควิดีโอ(ยูโฟร์)	2.55			เพลง	เวย์น,ระดม,สุทธิพงษ์,บุญชัย
แท็กซี่มิเตอร์(2)	3.28			เหตุการณ์	วราพรรณ,ชมพู่
หมอดูแม่นๆ	6.27			ละคร	กนกวรรณ,นัชชา,บุญชัย
13	ส.26 พย.37			สบายๆสไตลค์ลายๆมยุรา	5.32
		ลิมตัว	4.46	ละคร	กนกวรรณ,วราพรรณ,นัชชา
		หลอกล่อมประหยัด	0.38	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ปิยะ,เวย์น,ระดม,วรวุฒิ
		เคล็ดลับกับบวรา	2.31	เหตุการณ์	วราพรรณ
		สามโซด	8.54	เหตุการณ์	กนกวรรณ,ดารณีนุช,ปิยะ
		ดาวรุ่งพุ่งกระชูด(มิกกี้ไม้)	4.35	ละคร	กนกวรรณ,ปิยะ,เวย์น,เพ็ญพรรณ(ดาวรุ่ง)
		มิวสิควิดีโอ(แม่ไม้เพลงไทย)	3.00	เพลง	กนกวรรณ,ปิยะ,เวย์น,ระดม,บุญชัย,ฉลาดเลิศ, ทิมงาน
		แท็กซี่มิเตอร์	1.22	เหตุการณ์	สุทธิพงษ์,วรวุฒิ
		ลดความอ้วน	5.05	ละคร	วราพรรณ,ดารณีนุช,เวย์น,ระดม,วรวุฒิ
		รวมฮิตไฮเจ้	1.11	เพลง	ปิยะ,เวย์น,ระดม,วรวุฒิ

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

คนชั้นกลาง ทำงานในสำนักงาน มีการศึกษา

ผู้แสดง

รายการสามคนอลเวงเป็นรายการที่นำเรื่องราวต่างๆ ในวงการบันเทิง และเรื่องราวในชีวิตประจำวันมาล้อเป็นชุดๆ โดยอาศัยนักแสดงประจำช่องทางรายการเป็นผู้ถ่ายทอด ซึ่งแต่ละคนไม่ได้เป็นนักแสดงตลกโดยอาชีพ การแสดงบางชุดมีนักแสดงประจำ สร้างความต่อเนื่องของบุคลิกตัวละครจนก่อให้เกิดความขำขันขึ้น ในขณะที่การแสดงหลายชุดมีการสลับเปลี่ยนตัวละครไปมา เพื่อความหลากหลายทางด้านการแสดง นักแสดงในรายการสามคนอลเวงประกอบด้วย

- วราพรรณ หงุ่ยตระกูล (แสดงประจำชุด *เคล็ดลับกับวรา, คุณนายสายสมุทร*)
- กนกวรรณ บุรานนท์ (แสดงประจำชุด *ผู้หญิงยิงเรือ, คุณนายกับหนูแทนม, คุณนายสายสมุทร, แจ็คสันโฟน 172, สามโสด*)
- ดารณีนุช ปสุตนาวิน (แสดงประจำชุด *English for me, คุณนายกับหนูแทนม, สามโสด*)
- สุทธิพงษ์ วัฒนจัง (แสดงประจำชุด *แท็กซี่มิเตอร์, เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ, เป่าบันจิ้น*)
- เว็บบ์ พอลโคเนอร์ (แสดงประจำชุด *เว็บบ์สบอนด์ 007 ครั้ง, แท็กซี่มิเตอร์*)
- ระดม อรามวิทย์ (แสดงประจำชุด *เว็บบ์สบอนด์ 007 ครั้ง, English for me*)
- ปิยะ เศวตพิบูล (แสดงประจำชุด *สามโสด, เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ*)
- นัชชา ตรีเพชร (แสดงประจำชุด *แจ็คสันโฟน 172*)
- บุญชัย จักรารวรุช (แสดงประจำชุด *เป่าบันจิ้น*)
- วรุฒิ นิยมทรัพย์ (แสดงประจำชุด *เป่าบันจิ้น*)
- สุมาลี คุ่มพงษ์ (แสดงประจำชุด *ผู้หญิงยิงเรือ, เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ*)
- ฉลาดเลิศ ตุงคะมณี

นอกเหนือจากนักแสดงข้างต้น ทางคณะผู้ผลิตรายการสามคนอลเวงได้เปิดโอกาสให้ผู้ชมที่บ้านได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงร่วมกับนักแสดงประจำอีกด้วย โดยใช้ชื่อชุด "ดาวรุ่งพุ่งกระฉูด" ในท้องเรื่องการแสดงชุดต่างๆ อาทิ *เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ, ลูกค้าเจ้าปัญหา, เตะฝุ่น* เป็นต้น

วิธีการนำเสนอ

วิธีการนำเสนอแบบละครเป็นวิธีการที่อาศัยการเปิดเรื่อง ผูกเรื่อง ดำเนินเรื่อง ข้อขัดแย้ง จุดสุดยอด จุดคลี่คลาย และปิดเรื่อง มักใช้กับชุดการแสดงที่มีเนื้อหาล้อเลียนละครโทรทัศน์ อีกวิธีการนำเสนอหนึ่งที่ใช้ในรายการสามคนอลเวงคือ "การสร้างเหตุการณ์" โดยมีความต่างจากละครเวทีตรงที่ไม่มีพัฒนาการ

ของเรื่องราว แต่จะเป็นลักษณะการเสนอเหตุการณ์ เล่นมุขตลก ปิดเรื่อง ซึ่งชุดการแสดงที่นำเสนอด้วยวิธีการนี้ มักมีความยาวนานกว่าวิธีการนำเสนอแบบละคร พบได้ในชุดการแสดงที่มีเนื้อหาล้ออาชีพต่างๆ ในสังคม

วิธีการนำเสนอวิธีสุดท้ายที่พบคือ “เพลง” ด้วยปรากฏว่าในรายการสามคนอลเวงเกือบทุกครั้งที่ออกอากาศจะมี มิวสิควิดีโอ ล้อเลียนนักร้องต่างๆ เสมอ แม้มิวสิควิดีโอบางชุดจะมีการผูกเรื่องราวกำหนดตัวละคร แต่ที่เด่นกว่านั้นคือ การนำเสนอเพลงด้วยการล้อเลียนในลีลาต่างๆ ของนักแสดงที่เล่นเป็นนักร้องเพลงนั้นๆ วิธีการนำเสนอในลักษณะนี้มักมีในปริมาณที่ไม่มากไปกว่าหนึ่งชุดการแสดง

บทโทรทัศน์

ลักษณะบทโทรทัศน์ของรายการสามคนอลเวงเป็นแบบเกือบสมบูรณ์ที่ระมัดระวังถึงสิ่งที่นักแสดงพึงปฏิบัติ บทที่ใช้ในการแสดงสร้างสรรค์ออกมาจากคณะผู้เขียนบทที่มีพรสวรรค์ในการเขียนบทตลก เพื่อให้นักแสดงนำไปเล่น ผู้เขียนบทจะเป็นคนกำหนดรายละเอียดสำคัญที่ก่อให้เกิดความตลกขึ้น ไม่ว่าจะป็นกริยาท่าทาง คำพูดเจรจา การเคลื่อนไหว จาก ตลอดจนเครื่องแต่งกาย หรืออุปกรณ์ประกอบฉาก ฯลฯ ตามแต่ที่จะตกลงกับผู้กำกับการแสดง อาจกล่าวได้ว่าหัวใจสำคัญของรายการตลกแบบมีบทอยู่ที่คนเขียนบท เพราะเป็นผู้ที่เริ่มในการสร้างสรรค์ความตลกที่จะเกิดขึ้นในการแสดงทั้งหมด

บทสำหรับการแสดงตลกรายการสามคนอลเวงมีโครงเรื่องที่ชัดเจน โดยผ่านบทสนทนาของตัวละคร ดังตัวอย่าง

ลูกค้าโทรศัพท์ฝากข้อความ	ลูกค้า: ฝากข้อความให้หมายเลข 112113 นะครับ โทรกลับไปหาหมายเลข 114115 แล้วก็ให้หมายเลข 116117 confirm กลับไปที่หมายเลข
สาวเจ็องง	112113 นะครับ ด่วนนะครับ เพราะว่าจะให้หมายเลข 112113 เนี่ย
สาวเจ็องง	สรุปเรื่องราว แล้วก็ไปฝากข้อความไว้กับ 114115 อีกครั้งนึงนะครับ
สาวเจ็องง	สุดท้ายเนี่ยให้ 114115 สรุปข้อความทั้งหมด แล้วโทรกลับไปติดต่อแล้วฝากข้อความที่ 116117 อีกครั้งหนึ่ง ทุกอย่างด่วนมากนะครับ
สาวเจ็องง	รีบร้อยแล้วก็รีบๆ กลับมาบอกผมที่หมายเลข...
สาวเจ็องง	สาวเจ็อง: โอ้ย 191 เนี่ยตี้อยู่ อะไรๆ ก็ด่วนเนี่ย หรือว่า 123 ดิอะ

(แจ๊คสันโฟน 172 รายการสามคนอลเวง, วันเสาร์ที่ 15 ตุลาคม 2537)

ในขณะที่บทที่ใช้สำหรับแสดง

ต้น ให้ หมายเลข 112113 โทรกลับไปหาหมายเลข 114115 ด่วน แล้วฝากข้อความให้หมายเลข 116117 โทรไป CONFIRM กับหมายเลข 112113 ด่วน เพราะจะให้ 112113 ฝากเรื่องไว้ที่ 114115 อีกครั้ง เสร็จแล้วให้ 114115 สรุปข้อความทั้งหมดที่ฝากไว้กับหมายเลข 116117 อีกที ทุกอย่างด่วนมาก รีบร้อยแล้วช่วยรีบๆ มาที่หมายเลข...

สาวเจ็ค 191 ดีไหมคะ อะไรๆ ก็ต่วนๆ หรือว่าจะ 123 ดี

ผู้กำกับการแสดงรายการสามคนอลเวงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของพวกเขาว่า “...ส่วนใหญ่นักแสดงต้องถูกฝึกให้เคารพบท คือบทเป็นหัวใจของการแสดง เนื่องจากว่ามุขตลกของละครเนี่ยจะต้องไม่ใช่มุขตลกที่เพียงเพื่อให้ตลก เพียงเพื่อแลกกับเสียงหัวเราะ แต่ว่าการหัวเราะนั้นต้องมีความหมายต่อเรื่อง หมายถึงหัวเราะด้วยอุปนิสัยของตัวละครนั้นซึ่งมีผลต่อเรื่อง หรือด้วย plot หรือสถานการณ์ที่มันลึกลับ แต่มุขตลกในละครของเรา มันเป็นละครที่มี plot ละครที่มีโครงเรื่อง เพราะฉะนั้นมุขตลกทุกมุขมันต้องมีความหมายต่อเรื่อง...” (สุวรรณดี จักรวรรุช, สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2539)

องค์ประกอบอื่นๆ

ด้วยเหตุที่บริษัทผู้ผลิตรายการสามคนอลเวง เป็นสถาบันที่ผลิตละครเวทีสู่สายตาประชาชนมาหลายเรื่อง ส่งผลให้มีความเจตนาจัดต่อกระบวนการผลิตละครโดยเฉพาะทางด้านฉาก ซึ่งพบว่า บ้างมีลักษณะที่เหมือนธรรมชาติ โดยการแสดงบางชุดใช้สถานที่จริงในการถ่ายทำเช่น ในรถแท็กซี่ แม้จะไม่ได้เล่นอยู่จริงก็ตามห้องถนนก็ตาม หรือฉากภายในบ้านในการแสดงชุด *คุณนายกับหนูแทนม* ส่วนการแสดงบางชุดที่แม้จะไม่ได้ถ่ายทำในสถานที่จริงแต่ก็มีความพยายามในการจัดฉากและเครื่องแต่งกายให้สมจริง เช่น ฉากที่ทำงานและที่บ้านในการแสดงชุด *แจ๊คสันโฟน 172* หรือฉากในร้านอาหารในการแสดงชุด *ลูกค้าเจ้าบุญทา* หรือฉากในสถานีตำรวจในการแสดงชุด *เหตุเกิดที่สน.ต่างๆ* เป็นต้น บางฉากไม่สามารถบอกได้ว่าอยู่ที่ใดขึ้นอยู่กับผู้ชมจะตีความ เช่นการแสดงชุด *กระดุกไดโนเสาร์*

ลักษณะของเครื่องแต่งกายในรายการสามคนอลเวง มีลักษณะที่เป็นแบบฉบับของตัวละคร เช่น คนใช้สวมผ้าถุง คนขับแท็กซี่สวมเสื้อซาฟารีสีกรมท่า นักสืบสวมเสื้อโค้ท เป็นต้น หรือถ้าเป็นการล้อเลียนนักร้อง เครื่องแต่งกายที่ใช้จะมีลักษณะที่บ่งชี้ว่าเป็นแบบฉบับของนักร้องผู้นั้น

การแสดงที่เป็นชุดๆ ของรายการสามคนอลเวงไม่ได้ต้องการวางดนตรี เพื่อสร้างเสียงประกอบระหว่างการแสดง แต่ดนตรีที่เกิดขึ้นซึ่งมักไม่ค่อยปรากฏเกิดขึ้นในช่วงการติดต่อ และเสียงประกอบในลักษณะอื่นที่พบจะเป็นเสียงหัวเราะที่ใส่ในรายการภายหลัง ไม่ได้มาจากคนดูในสถานที่จริงแต่อย่างใด การใช้ดนตรีในรายการนี้จึงไม่เป็นองค์ประกอบสำคัญเท่าไรนัก

คนดูในสถานที่จริงไม่มีผลต่อการแสดงตลกในรายการนี้เลย เพราะไม่ได้เปิดโอกาสให้คนทั่วไปได้เข้าชมการถ่ายทำ แต่ทางผู้ผลิตก็ไม่ได้ละเลยองค์ประกอบสำคัญอันนี้ไปเสียทีเดียว เพราะมีการสำรวจความนิยมของผู้ชมรายการโทรทัศน์ด้วยการ เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงที่มีชื่อชุดว่า “ดาวรุ่งพุ่งกระฉูด” ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนดูในลักษณะหนึ่ง

จุดเด่นของรายการสามคนอลเวงน่าจะอยู่ที่ “การล้อสภาพจริงของสังคม” ไม่ว่าจะเป็นแง่มุมใดก็แล้วแต่ที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน ล้วนถูกนำมาเล่นอย่างน่าคิดเพื่อให้เกิดความสนุกสนานขึ้นทั้งสิ้น

รูปแบบของรายการยุทธการขยับเหงือก

ที่มาของรายการ

รายการยุทธการขยับเหงือกดำเนินการผลิตโดย บริษัท เจเอสแอล จำกัด ถือกำเนิดขึ้นเมื่อเดือนมกราคม 2532 ด้วยความคิดร่วมกันของสุวิทย์ สาสนพิจิตร และวัชระ แววุฒินันท์ จากความต้องการ “รายการที่บันเทิงมากๆ ดูแล้วสบายใจ เฮฮา หัวเราะอะไรอย่างนี้ เราก็มานึกต่อว่าจะทำอะไรดี คิดก่อนว่า มันน่าจะมีคนที่เล่นประจำ อย่างวิก 07* ถามว่าดูแล้วหัวเราะ เฮฮา มั้ย หัวเราะ สบายใจ แต่เป็นแขกรับเชิญที่เวียนมา ก็มาคิดว่าถ้ามีแขกประจำของเราเลย คนกลุ่มนี้น่าจะทำอะไรดี ก็นึกไปถึง รายการหุ่นมาสนุก (MUPPET) แล้วมีสถานที่ที่เกิดประจำ แล้วเชิญแขกมาร่วมรายการ ก็คิดต่ออีกว่าจะทำอะไรให้สนุกสนานเท่า นั้น ยังไม่ได้นึกถึงการแก๊งอะไร พอมาถึงช่วงไฮโลห์ ซึ่งเป็นช่วงที่ยากที่สุด เวลาคิดรายการช่วงนี้จะยากที่สุด ก็คิดกันแค่ออน่าจะมีเซอร์ไพรส์ อย่างวันเกิดก็มีเค้กให้นะ หรือเป็นของขวัญเป็นอะไรสักอย่างที่ทำให้ประหลาดใจ แค่นี้ยังไม่คิดเรื่องแก๊งแก๊งอะไร” วัชระ แววุฒินันท์ให้สัมภาษณ์ใน “864 ชั่วโมงก่อนเหงือกขยับ หัวทกกันชีวิตโครงการ 2” จากนิตยสารสุดแมกกาซีน

สุวิทย์ สาสนพิจิตรให้ความเห็นเพิ่มเติมในบทความเดียวกันว่า “ต่อมาด้วยความชาติสนิม เซอร์ไพรส์มันแค่กระตุ้นอารมณ์แขกรับเชิญที่มาร่วมรายการไง แต่ผู้ชมจะได้อะไรละ มองในมุมที่เป็นรายการเพื่อความบันเทิงอย่างเต็มที่ ผู้ชมก็น่าจะได้รับความตลิ่งอย่างเต็มที่ด้วย มันก็เลยเกิดยุทธการหักหลังขึ้น...” จนในที่สุดได้กลายมาเป็นรายการตลกที่เน้นความบันเทิง ไม่ให้เนื้อหาสาระ มีลักษณะเป็นการแสดงสดบนเวที หรือ On Stage Show ดำเนินรายการโดยกลุ่มเสนา 6-7 คน เล่นกับแขกรับเชิญที่มาร่วมรายการ สร้างความประหลาดใจให้ด้วยการหักหลังแขกรับเชิญ และจบลงด้วยการ “เอาคืน” เหล่าเสนาภายใต้การดูแลของ เชนรัชดา ผู้ควบคุมการผลิตคนปัจจุบัน

โครงสร้างของรายการ

ทุกวันอาทิตย์ เวลาประมาณ 11.00 น. ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 5 เป็นเวลาออกอากาศของรายการตลกรายการหนึ่ง ซึ่งมีอายุย่างเข้าสู่ปีที่ 9 โดยมีเหล่าเสนาเป็นตัวหลักในการสร้างความบันเทิงให้แก่ผู้ชม ผ่านแขกรับเชิญที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป ความยาว 43 นาที เป็นเวลาที่ทางสถานีกำหนดไว้ให้สำหรับรายการยุทธการขยับเหงือกโดยไม่รวมโฆษณา เวลาดังกล่าวถูกจัดสรรออกเป็น 4 ช่วง แต่ละช่วงมีความยาวต่างกันขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ บางช่วงมีความยาวเพียงแค่ 2-3 นาที แต่บางช่วงก็มีความยาวถึงเกือบ 20 นาที และช่วงหนึ่งมักจะมีชุดการแสดงเพียงชุดเดียว

* รายการบันเทิงในรูปแบบละครเวทีเพื่อความสนุกสนานของบริษัทเดียวกัน

ช่วงแรกเป็นเสียงกล่าวนำเข้าสู่รายการ “สวัสดิ์ครับ ททบ.5 ร่วมกับบริษัท เจเอสแอล จำกัด เสนอ...” ในลีลาที่ต่างไปจากความเป็นปกติสำหรับรายการโทรทัศน์ ในช่วงที่ศึกษาผู้ผลิตใช้เสียงเด็กกล่าวนำเข้าสู่รายการ ต่อจากนั้นเสนาคนใดคนหนึ่งก็จะออกมาสู่เวทีหรือแฝงกายร่วมกับคนดูพูดถึงแขกรับเชิญ ชวนให้ติดตามช่วงต่อไป หากไม่เป็นเช่นนั้นก็จะมีการออกมาเล่นอะไรสักเล็กน้อยพอเรียกเสียงฮา หรืออาจจะเป็นเพียงแค่เสียงโฆษกประจำรายการชวนดูตัวอย่างในช่วงต่อมา แต่ไม่ว่าจะเป็นการเปิดรายการแบบใดก็แล้วแต่แขกรับเชิญยังไม่ปรากฏตัว

ช่วงที่สองเป็นการเปิดตัวแขกรับเชิญ ซึ่งตามธรรมเนียมของการเปิดตัวในรายการยูทนาการขยับเขียงจะมีการจัดสถานการณ์ที่จะให้มีการปรากฏตัวของผู้เข้าร่วมสถานการณ์ที่ละคนเช่น การประกวด การแนะนำเพื่อน การร้องเพลง ฯลฯ โดยเสนาที่ทำหน้าที่เป็นพิธีกรของสถานการณ์นั้นๆ มักเป็นเสนาที่พูดจาเป็นการเป็นงาน ทำหน้าที่แนะนำเสนาคนอื่น และสุดท้ายจึงเป็นแขกรับเชิญ หลังจากทักทายกันเล็กน้อยเสนาจึงกล่าวเชิญชมช่วงต่อไปว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับแขกรับเชิญ

ช่วงที่สามเป็นการพูดคุยและแสดงความสามารถของแขกรับเชิญ ในช่วงนี้เสนา 2-3 คนจะทำหน้าที่สัมภาษณ์แขกรับเชิญถึงเรื่องราวต่างๆ อย่างไร้สาระ พร้อมทั้งแกล้งแซวแขกรับเชิญไปด้วยถ้ามีโอกาส หลังจากพูดคุยกันสักครู่ก็จะให้แขกรับเชิญแสดงความสามารถเฉพาะตัวเช่น การเรียกรถจักรยานยนต์รับจ้าง การเผชิญหน้ากับคู่รักแบบต่างๆ การทำอาหาร เป็นต้น การให้แขกรับเชิญได้แสดงความสามารถต่างๆ นี้เป็นการกำหนดให้แขกรับเชิญได้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่ไม่จริงจังแต่อย่างใด เพียงต้องการแสดงให้เห็นถึงอากัปกิริยาบางอย่างที่ไม่ค่อยได้เห็นในชีวิตจริง แล้วเสนาที่ทำหน้าที่พูดคุยตั้งแต่ต้นช่วงก็จะกล่าวทิ้งท้ายเชิญชมช่วงสุดท้ายต่อไป

ช่วงสุดท้ายเป็นการทักหลังและการเอาคืน มักเป็นรูปแบบของละครที่เสนาทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงในบทบาทที่แตกต่างกัน และบทบาทที่เด่นมักเป็นของแขกรับเชิญ ละครในช่วงสุดท้ายนี้เป็นเพียงสถานการณ์ที่สร้างขึ้นด้วยหวังจะหลอกล้อแขกรับเชิญให้ล้มตัว เพื่อเปิดโอกาสให้เสนาได้ทักหลังแขกรับเชิญ ซึ่งทุกครั้งเมื่อใกล้ช่วงเวลาดังกล่าวจะมีเสียงของโฆษกประจำรายการบอกให้คอยจับตาดูว่าจะเกิดอะไรขึ้นกับแขกรับเชิญ

การทักหลังในรายการยูทนาการขยับเขียงมักจะมาในรูปแบบของความเลอะเทอะ จะมีบางครั้งที่ทำให้แขกรับเชิญเสียหน้าอย่างไม่คาดฝันแต่ไม่เป็นที่ร้ายแรงแต่อย่างใด หรือภาวะกดดันที่แขกรับเชิญทนไม่ไหว และเมื่อรู้สึกว่าการทักหลังพอสมควรแล้ว โดยมากเสนาได้ก็จะ “ครับ ขอเสียงปรบมือให้กับคุณ...แขกรับเชิญของเราครับ และต่อไปก็เป็นการเอาคืน จะเลือกใครดีครับ” โดยที่แขกรับเชิญมีโอกาสเลือกเสนาคนใดคนหนึ่งเพื่อให้เข้าไปในห้องเอาคืน และเมื่อได้จังหวะนับถึงสาม ของเพลงสารพันชนิดเช่น น้ำส้ม น้ำนม น้ำแดง ฯลฯ ก็จะตกลูเสนาเคราะห์ร้ายผู้นั้นโดยที่ไม่มีโอกาสหลีกเลี่ยงเลย แล้วจึงเป็นการพูดคุยกันเล็กน้อยในช่วงสุดท้าย ก่อนที่จะกล่าวขอบคุณผู้อุปถัมภ์ประจำรายการ และจบด้วยภาพเวทีซ้อนตัวหนังสือผู้ให้การสนับสนุนรายย่อย

ตารางที่ 5.2 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการยุทธการชัยบึงเกลือ

ที่	วัน/แขวงรับเชิญ	ช่วงที่	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
1	อา.4 กย.37 จอนนี่-หลุยส์ (แร็ปเตอร์)	1	9.00	เพลง,เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ
		2	9.14	พูดคุย	ติก,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ
		3	9.20	เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ไน้ต,ແ່ມ່ມ,ແ່ມ່ມ
		4	14.14	ละคร,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ແ່ມ່ມ
2	อา.11 กย.37 คำรณ ห่วงหวังศรี	1	0.30	ตัวอย่างรายการ	
		2	11.30	เพลง,เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,คำรณ
		3	11.28	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,คำรณ
		4	20.14	ละคร,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,คำรณ
3	อา.18 กย.37 อินทรา เจริญปุระ (ทราย)	1	1.15	พูดคุย	ไน้ต
		2	9.10	เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ทราย
		3	12.23	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ทราย
		4	21.18	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,หอย,ແ່ມ່ມ,ทราย
4	อา.25 กย.37 จณิสตา ลิวเฉลิมวงศ์ (แอม)	1	0.30	ตัวอย่างรายการ	
		2	12.15	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,แอม
		3	12.08	เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,แอม
		4	22.00	ละคร,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,แอม
5	อา.2 ตค.37 ถั่วแระ เขียวยิ้ม	1	3.10	เพลง,เหตุการณ์	อรุณ,หอย
		2	13.50	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ถั่วแระ
		3	9.30	เหตุการณ์,พูดคุย	เพชร,อรุณ,ไน้ต,ถั่วแระ
		4	18.17	ละคร,พูดคุย	โค้ก,เพชร,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ถั่วแระ
6	อา.9 ตค.37 พีระพล จันทร์ภาส (เกมบอย)	1	2.32	เหตุการณ์	อรุณ,หอย
		2	9.48	เพลง,เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,เกมบอย
		3	11.27	เหตุการณ์,พูดคุย	เพชร,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,เกมบอย
		4	20.48	ละคร,พูดคุย	โค้ก,เพชร,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,เกมบอย
7	อา.16 ตค.37 วราพรรณ หุ่ยตระกูล (แจง)	1	2.14	เพลง,พูดคุย	โค้ก,หอย
		2	11.18	เพลง,เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,แจง
		3	13.24	เหตุการณ์	เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,ແ່ມ່ມ,แจง
		4	16.57	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,แจง,ทีมงาน
8	อา.23 ตค.37 น้ำฝน โกมลรัฐติ	1	1.46	เพลง	ไน้ต,หอย
		2	12.55	เพลง,เหตุการณ์	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,น้ำฝน
		3	14.06	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,น้ำฝน
		4	16.48	ละคร,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,น้ำฝน
9	อา.30 ตค.37 สินิหรา บุญยศศักดิ์ (นุ่น) ไมเคิล พุพาร์ท (ไอ้)	1	3.20	เพลง,เหตุการณ์	เพชร,ติก
		2	9.45	ละคร	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ไอ้,นุ่น
		3	14.10	เหตุการณ์,พูดคุย	โค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແ່ມ່ມ,ไอ้,นุ่น

ที่	วัน/เชกรับเชิญ	ครั้งที่	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
10	อา.13 พย.37 สุรัสวดี เชื้อชาติ(มาม่าบลูส์)	4	18.02	เหตุการณ์,พูดคุย	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,ໂອ້,ນຸ່ນ
		1	1.53	เหตุการณ์	เพชร,อรุณ,ແຫ່ມ່ມ
		2	12.12	เพลง,เหตุการณ์	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,มาม่าบลูส์
		3	10.15	พูดคุย	เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,มาม่าบลูส์
11	อา.20 พย.37 ปิยะมาศ-กัธร ทัฬหไชโย	4	19.03	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,มาม่าบลูส์
		1	3.02	เพลง,เหตุการณ์	อรุณ,ไน้ต,ແຫ່ມ່ມ
		2	11.37	เพลง,เหตุการณ์	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,ปิยะมาศ,กัธร
		3	12.36	พูดคุย,เหตุการณ์	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,ปิยะมาศ,กัธร
12	อา.27 พย.37 กวีณา สุวรรณประทีป	4	17.01	เหตุการณ์,พูดคุย	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,ปิยะมาศ,กัธร
		1	6.00	เหตุการณ์	เพชร,อรุณ,ไน้ต,หอย
		2	13.23	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,กวีณา
		3	14.14	ละคร	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,กวีณา
		4	9.31	ละคร,พูดคุย	ไค้ก,เพชร,ติก,อรุณ,ไน้ต,หอย,ແຫ່ມ່ມ,กวีณา

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

วัยรุ่นหนุ่มสาวทั่วไป

ผู้แสดง

ผู้แสดงในรายการยุทธการขยับเขียงแบ่งเป็น 2 จำพวกคือ เสนาและเชกรับเชิญ เสนาคือ บุคคลที่ทำหน้าที่ดำเนินรายการรวมถึงแสดงรวมในบทบาทต่างๆ ตามแต่ที่ ถูกกำหนด โดยแต่ละคนจะมี บุคลิกลักษณะเฉพาะตัวต่างกัน รายการยุทธการขยับเขียงใน ช่วงที่ศึกษา มีบรรดาเหล่าเสนาที่ประกอบไปด้วย

- สมชาย เปรมประภาพงษ์ (เสนาไค้ก) เป็นผู้ควบคุมดูแลความเรียบร้อยของเรื่องราวขณะที่ การแสดงกำลังดำเนิน ด้วยวัยวุฒิที่มากกว่าผู้อื่นจึงมักถูกล้อในเรื่องอายุ
- สุริวิภา กุลตั้งวัฒนา (เลขาແຫ່ມ່ມ) เป็นผู้ช่วยเสนาไค้กในการดำเนินรายการ มักจะได้รับบท สาวแก่น ผิปากกล้า รูปร่างท้วมจนถูกแซวในเรื่องเรื่อนร่างเสมอ
- อรุณ ภาวิไล (เสนาตุ้ย) เป็นตัวปล่อยมุขคนสำคัญ ซึ่งมักถูกกำหนดด้วยบุคลิกหญิงสูงอายุ ดู เป็นเสนาที่เล่นกับเรื่องสปรกได้อย่างคุ้นเคยมากที่สุด
- พุฒิพงษ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร (เสนาเพชร) ถือได้ว่าเป็นแม่คู่ของยุทธการ เพราะไม่ค่อย เป็นผู้สร้างเสียงหัวเราะเท่าไรนัก แต่เป็นผู้ที่คอยส่งมุข และชักเสนาคนอื่นให้เล่นมุข

- ชาญณรงค์ ชันสีท้าว (เสนาตีก) มักเล่นกับน้ำเสียงในหลายลักษณะ พอๆ กับการได้รับบทบาทเป็นผู้หญิงที่หน้าตาไม่ดี เสริมด้วยเครื่องแต่งกายที่เด่นกว่าปกติ เป็นเสนาที่ชอบแซวแซกรับเชิญและเสนาด้วยกันให้เกิดความสนุกสนาน

- อุดม แต่พานิช (เสนาไน้ต) มีจมูกที่โตเป็นเอกลักษณ์และถูกล้อเสมอ ได้รับความนิยมจากบรรดาวัยรุ่นมากที่สุด และชอบเล่นกับความเป็นเด็ก ทั้งบุคลิก ท่าทางและน้ำเสียง

- เกียรติศักดิ์ อุดมภาค (เสนาหอย) เป็นเสนาที่อาวุโสหน่อยที่สุด จึงถูกแก้งจากเสนาคนอื่นเสมอ รูปร่างเตี้ย ผิวคล้ำ มักถูกล้อว่าคล้ายลิง

บุคคลที่มีส่วนสำคัญสำหรับรายการยุทธการขยับเขียงอกอีกกลุ่มหนึ่งคือ แซกรับเชิญ ในแต่ละสัปดาห์จะมีแซกรับเชิญมาร่วมรายการกับเหล่าเสนาไม่ซ้ำกัน โดยความสนุกสนานเป็นส่วนที่เกิดขึ้นกับเหล่าเสนา และความน่าสนใจใคร่ติดตามเป็นส่วนที่ทางคณะผู้ผลิตคาดหวังให้เกิดขึ้นจากการมีแซกรับเชิญ แซกรับเชิญที่ปรากฏในรายการเป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการบันเทิง ซึ่งไม่จำกัดเพศหรือวัย และโดยมากเป็นที่รู้จักกันในกลุ่มวัยรุ่น

วิธีการนำเสนอ

ความสนุกสนานเฮฮาของรายการยุทธการขยับเขียงอก มาในวิธีการเสนอที่ต่างกันตามช่วงต่างๆ โดยช่วงแรกของรายการมักจะเป็น “เพลง” เพื่อใช้สำหรับสร้างบรรยากาศผู้ชม ทว่าวิธีการนำเสนอด้วยเพลงในลักษณะนี้ไม่ใช่วิธีประจำ บางครั้งอาจมีวิธีอื่นที่นำมาใช้ด้วยคือ “การพูดคุย” ซึ่งการพูดคุยในช่วงที่ 1 มักจะเป็นการพูดคุยกันเองระหว่างเสนา แต่เมื่อใช้วิธีการนี้ในช่วงที่ 3 ถึงจะเป็นการพูดคุยกับแซกรับเชิญ วิธีการนำเสนอแบบพูดคุยนี้อาจมีการสาธิต การจำลองเหตุการณ์ประกอบการพูดคุยด้วย

อีกวิธีการหนึ่งคือ “การสร้างเหตุการณ์” มักปรากฏในช่วงที่ 2 เป็นการกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาแล้วให้เสนามีส่วนร่วมสร้างเสียงหัวเราะจากสถานการณ์นั้น พร้อมกับการเปิดตัวแซกรับเชิญด้วยสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะไม่มีการผูกปมปัญหาอย่างละครแต่อย่างใด เช่น การแสดงละครสัตว์, การแสดงมายากล, การประกวด, การประกาศอันดับเพลง เป็นต้น เหตุการณ์บางอย่างเป็นเพียงแค่การพูดคุยซักถามถึงประวัติอย่างสนุกสนาน “การพูดคุย” จึงเป็นอีกวิธีการนำเสนอหนึ่งที่ใช้กัน

และวิธีการนำเสนอประจำช่วงสุดท้ายคือ “ละคร” ซึ่งจะเป็นละครที่ไม่สมบูรณ์แบบเท่าไรนัก ด้วยเหตุที่พอหลังจากเปิดเรื่องแล้ว ดำเนินเรื่อง ผูกปมปัญหาให้เกิดขึ้น แล้วมุ่งสู่จุดสุดยอดทันที โดยปราศจากจุดคลี่คลายแต่ความวุ่นวายจะเข้ามาแทนที่ เพราะจุดสุดยอดของรายการยุทธการขยับเขียงอกคือการหักหลังดารารับเชิญ วิธีการนำเสนอในช่วงที่ 4 นี้ บางครั้งอาจเป็นเพียงแค่สถานการณ์สร้างขึ้นเพื่อเตรียมการสู่การหักหลังเท่านั้น โดยไม่มีที่ท้าวจะดำเนินเรื่อง หรือพัฒนาตัวละครแต่อย่างใด

บทโทรทัศน์

บทโทรทัศน์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแก่เหล่าเสนา เพราะบทจะกำหนดบทบาท หน้าที่ อุปนิสัยต่างๆ ของเหล่าเสนาและเขารับเชิญ เพื่อให้เป็นที่ชื่นชอบของคนดู บทโทรทัศน์รายการยุทธการชัยบหนือการบุชัดเจนถึงการแสดง การเคลื่อนไหว มุขตลกต่างๆ และอื่นๆ ที่ฟังจะมีเท่าที่ทางคณะผู้เขียนบทสามารถสร้างสรรค์ขึ้นมาได้

บทสามารถสร้างให้มีความซับซ้อนได้ ทว่าง่ายแก่การเปลี่ยนแปลงหากไม่ลงตัว ในกรณีนี้เหล่าเสนา ผู้กำกับการแสดงและคนเขียนบทจะหาทางประสานความคิดร่วมกันอย่างมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น เพื่อหาทางออกที่เหมาะสมที่สุด แต่ทั้งนี้แนวคิดที่กำหนดไว้ในบทยังคงเป็นที่ยึดถือปฏิบัติกันอยู่ เว้นแต่รายละเอียดปลีกย่อยที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากเกิดความไม่ลงตัวขึ้นผู้ควบคุมการผลิตจะเป็นผู้ชี้ขาดในปัญหานี้ๆ

การใช้ข้อดีของบทในการสร้างโครงเรื่องเป็นข้อได้เปรียบสำหรับรายการนี้ นักแสดงอาศัยช่องว่างของโครงเรื่องในการสอดแทรกมุขตลกของตนตามที่เห็นสมควรและเป็นที่ยอมรับ การเปิดโอกาสให้นักแสดงมีอิสระในการปล่อยมุขเพิ่มเติมจนขาดการควบคุมนี้ บางครั้งก็ก่อให้เกิดความสับสนขึ้นระหว่างการถ่ายทำได้ แต่ทั้งนี้ก็สามารถแก้ไขได้โดยในส่วนของนักแสดงกำหนดให้มีการควบคุมตนเอง ในส่วนของคณะผู้ผลิตจำต้องหากคนมีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญ ดำเนินงานการผลิตให้เป็นไปอย่างลงตัว และที่สำคัญคงไว้ซึ่งความตลก

จากความอิสระบนแนวทางที่ชัดเจนย่อมส่งผลต่อกระบวนการผลิตอย่างแน่นอน ไม่มีใครรู้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอะไรขึ้นได้แต่คาดเดาจากบทที่มีอยู่ คณะผู้ผลิตจึงต้องเตรียมพร้อมไว้เสมอ หากมีอะไรตลกหลุดลอดออกมาจากนักแสดงโดยที่ไม่มีในบท ในการตัดต่อก็เช่นกันผู้เขียนบทจะเป็นผู้ที่เข้าใจดีที่สุดและรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นนอกเหนือจากบท จำต้องใช้พรสวรรค์ของตนในเรื่องตลกเลือกสรรส่วนที่ตลกมากที่สุดให้ผู้ชมได้รับรู้

“ยุทธการชัยบหนือเป็นการฟังพาดภัยแล้วแต่อาทิตย์ บางอาทิตย์บ่อ่อน อ่อนโดยฝ่ายสร้างสรรค์ไม่เก่ง...ได้ข้อมูลไม่เพียงพอ...สมมติเราให้สคริปต์เป็น 20% พวกเขามีหน้าที่เดิมอีก 80% เพิ่มให้งานสมบูรณ์ออกมาเรียบร้อย แต่บางครั้งบางอาทิตย์บ่มีถึง 90 เพราะว่าบทอาทิตย์นี้ฝ่ายสร้างสรรค์เขารู้ข้อมูลเยอะจริงแล้วเขาถนัดจริง เขาได้อะไรมาประกอบจริง เขาคิดแล้วคม บางครั้งนักแสดงเล่นแค่ 10% เล่นตามกรอบก็เป็นร้อยได้ แต่สิ่งที่กำลังตอบคือมันวัดตรงนี้ลำบาก ถามว่าจะเอามาตรฐานตรงไหน มาตรฐานก็คือการทำสคริปต์ ต้องมาก่อน ยุทธการชัยบหนือการเล่นไม่ได้โดยไม่มีสคริปต์ เพราะพวกเขาไม่ได้มาจากนักแสดงตลก ต้องอาศัยสคริปต์เป็นองค์ประกอบ บทไม่ได้บอกว่าทั้งหมดจะทำให้เสนาตลกได้เสนาไม่ได้บอกว่าทั้งหมดจะตลกเพราะตัวเสนาคนเดียว มันต้อง 50-50...”

(เชน รัชดา, สัมภาษณ์, 24 ตุลาคม 2539)

ผู้ผลิตรายการตลกรายการนี้ต้องใช้ความสามารถอย่างสูงในการสร้างสรรค์บทโทรทัศน์ ผนวกกับการสรรหาตัวละครที่มีความสามารถเฉพาะตัว มีปฏิภาณไหวพริบในการแสดงตลกและเข้าใจในวัฒนธรรมโทรทัศน์ ด้วยรูปแบบดังกล่าวถือเป็นการผสมระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ได้ค่อนข้างลงตัว เพราะการใช้ปฏิภาณซึ่งถือเป็นพื้นฐานการแสดงตลกของไทย ได้ทำให้รายการตลกในโทรทัศน์มีความเข้มข้นขึ้นเป็นทวีคูณ

องค์ประกอบอื่นๆ

สิ่งประกอบที่สร้างสีสันที่สำคัญคือ ฉาก รายการยุทธการขยับเหงือกมีฉากประจำของทางรายการเป็นพื้นอยู่ด้านหลัง ทว่าในช่วงต่างๆ ที่มีการจำลองสถานการณ์ขึ้นมา ฉากเฉพาะช่วงก็ได้รับการสร้างขึ้นมามากมาย โดยมีลักษณะเหมือนจริง และตกแต่งด้วยแผ่นป้ายโฆษณาของผู้อุปถัมภ์รายการ ความงามทางด้านฉากเป็นส่วนเติมเต็มให้รายการมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้นอย่างมาก เพราะบางครั้งเงื่อนไขการหักหลังต้องอาศัยฉากเป็นที่ซ่อน

เช่นเดียวกับเครื่องแต่งกายที่มีความพิถีพิถัน และสะท้อนถึงบุคลิกของเสนาได้เป็นอย่างดี เครื่องแต่งกายได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นให้สอดคล้องกับเรื่องราวที่เล่น มีความสมจริงในทุกชุดที่สวมใส่ และด้วยความสมจริงของเครื่องแต่งกายนี้เองที่ทำให้บางครั้งเหล่าเสนาดูเป็นที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ด้วยชุดว่ายน้ำ ชุดผู้หญิง ชุดวัยรุ่น เป็นต้น ในอดีตจะแม้มีเครื่องแต่งกายที่เป็นแบบแผนของเหล่าเสนาช่วยย้ำความเป็นเสนาในยุทธการให้เด่นชัดขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัดหลายด้านที่ไม่เอื้อต่อการแสดง ปัจจุบันเครื่องแต่งกายที่เป็นแบบแผนจึงหายไป เหลือไว้เพียงแต่คำเรียก “เสนา”

และด้วยความสนุกสนานที่มีลีลาเฉพาะของเหล่าเสนา และความแปลกใหม่ของแซกรับเชิญที่ตอบสนองความเป็นวัยรุ่นได้มากที่สุด จึงไม่แปลกที่จะพบว่าทั้งคนดูในห้องส่งและคนดูที่บ้านเป็นกลุ่มเดียวกันคือ กลุ่มวัยรุ่น ทว่าคนดูในกลุ่มหลังอาจมีช่วงอายุวัยอื่นที่ต่างกันออกไปตามธรรมชาติของสื่อ ขณะที่คนดูในห้องส่งเป็นส่วนสำคัญในการสร้างปฏิกิริยาตอบสนองกับเหล่าเสนา ไม่เพียงเท่านั้นเสียงจากคนดูยังมีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศให้กับคนดูที่บ้านอีกด้วย ควบคู่กันไปกับเสียงดนตรีและเสียงประกอบที่หลายครั้งก็สามารถสร้างความฮาไปได้พร้อมๆ กัน และยังเป็นการสร้างมิติให้แก่รายการมากขึ้นด้วย เสียงดนตรีและเสียงประกอบมาจากวงดนตรีที่อยู่คู่กับรายการมาโดยตลอดคือ วงไทเกอร์แบนด์

เมื่อพิจารณาภาพรวมของรายการทั้งหมดแล้วจะพบว่า การหักหลังและการเอาคืน น่าจะเป็นจุดเด่นที่สุดของรายการยุทธการขยับเหงือก เพราะด้วยเงื่อนไขนี้เองที่สร้างให้เหล่าเสนาและแซกรับเชิญมีปฏิสัมพันธ์กันจนเกิดเสียงหัวเราะในที่สุด

รูปแบบของรายการขบวนกรจี่เส้น

ที่มาของรายการ

รายการตลกยามเช้าที่มีเนื้อหาสบายๆ สนุกสนาน ไม่ปลุกความแค้นแค้นให้แก่ชีวิตเป็นโจทย์สำคัญที่ทางคณะผู้ผลิตรายการต้องเผชิญ ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของ ชาญณรงค์ ชันดีท้าว, พุฒิพงษ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร และบำเรอ ผ่องอินทรีย์ หรือไนต์ เขียวยิ้ม แห่งบริษัท ทิวครีเอชั่น จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในเครือเจแอสแอล แต่ปัจจุบันบริษัท บรอดสไมล์ จำกัด ในเครือเดิมเป็นผู้ดำเนินการผลิต

ด้วยความเป็นมืออาชีพของเหล่าตลกตามสถานเริงรมย์ คือจุดสำคัญที่ผู้ควบคุมการผลิตหวังที่จะใช้เป็นเหตุแห่งเสียงหัวเราะ และยังเป็นการสร้างความถี่ของตลกให้เกิดขึ้นในรายการโทรทัศน์ เพราะก่อนหน้านี้บรรดาตลกตามสถานเริงรมย์ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในวงการโทรทัศน์เท่าไรนัก อันเนื่องมาจากรูปแบบการแสดงที่หยาบโหลเกินกว่าที่จะผ่านทางรายการโทรทัศน์ได้ ทางคณะผู้ผลิตจึงหวังที่จะให้เกิดการยอมรับแก่เหล่าตลกตามสถานเริงรมย์ที่สามารถแสดงตนผ่านทางสื่อ จึงกลายเป็นที่มาของรายการขบวนกรจี่เส้น

โครงสร้างของรายการ

ประมาณเก้านาฬิกาของทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เป็นเวลาออกอากาศของรายการขบวนกรจี่เส้น มีความยาวรวมโฆษณาประมาณ 30 นาที โดยเรื่องราวที่เล่นเป็นตลกดำเนินอยู่ประมาณ 15-18 นาทีของเวลาออกอากาศ รายการแบ่งออกเป็น 3 ช่วง แต่ละช่วงมีโฆษณาคั่น ช่วงแรกเป็นไตเติ้ลของรายการประมาณ 40 วินาที หลังจากไตเติ้ลแล้วต่อกับมิวสิกวิดีโอเพลงลูกทุ่งเป็นประจำทุกวันทีออกอากาศ รายการขบวนกรจี่เส้นไม่มีพิธีกรประจำรายการ แต่มีบางตอนที่ตัวละครออกมาแนะนำเชิญชมรายการรวมถึงให้ข้อคิดบ้างตามแต่โอกาสจะอำนวย การแนะนำการแสดงโดยตัวละครนี้บางครั้งก็ไปปรากฏอยู่ที่ช่วงต้นของช่วงที่สอง

หลังจากตัดโฆษณาเข้าสู่ช่วงที่สองแล้วถึงเป็นการแสดง ซึ่งจะมีตัวหนังสือขึ้นชื่อตอนและรายชื่อนักแสดงปรากฏอยู่ตอนต้นของการแสดง เรื่องราวดำเนินต่อไปโดยไม่มีกำหนดเวลาตายตัว เมื่อถึงจังหวะที่เหมาะสมจึงตัดเข้าโฆษณาแล้วต่อกับช่วงที่สามอันเป็นช่วงสุดท้าย ซึ่งมักจะมีความยาวน้อยกว่าช่วงที่สองเสมอ ในกรณีที่มีตอนต่อก็จะมีขึ้นตัวหนังสือว่า “โปรดติดตามตอนต่อไป” ก่อนที่จะเป็นไตเติ้ลขอบคุณผู้อุปถัมภ์รายการและรายชื่อคณะผู้ผลิตรายการ แต่ละช่วงการแสดงของรายการขบวนกรจี่เส้นมีความต่อเนื่องกันในเรื่องราวที่เล่น และประกอบกันขึ้นเป็นชุดการแสดงชุดหนึ่ง ชุดการแสดงบางชุดอาจมีความยาวหลายตอนก็ได้

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

ชาวบ้านทั่วไป การศึกษาไม่สูง

ตารางที่ 5.3 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการขบวนกรจี่เส้น

ที่	วัน	ตอน	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
1	พ.1 กย.37	รายงานข่าว(1)	16.06	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,ดอน,ทีมงาน
2	ศ.2 กย.37	รายงานข่าว(2)	16.42	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,ดอน,ทีมงาน
3	จ.5 กย.37	คืนสู่เหย้าชาวตุรียังค์(1)	16.38	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,ไน้ต,ทีมงาน
4	อ.6 กย.37	คืนสู่เหย้าชาวตุรียังค์(2)	15.30	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
5	พ.7 กย.37	พลินส์โตน	17.49	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ไน้ต,ทีมงาน
6	พ.8 กย.37	18 มงกุฎ(1)	17.13	ละคร	แดนนี่,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
7	ศ.9 กย.37	18 มงกุฎ ตอนจบ(2)	16.52	ละคร	แดนนี่,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
8	จ.12 กย.37	ปลาหมึกทอง(1)	17.27	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,ดอน,เนาวรัตน์
9	อ.13 กย.37	ปลาหมึกทอง(2)	17.08	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,ดอน,เนาวรัตน์
10	พ.14 กย.37	ปลาหมึกทอง ตอนจบ(3)	17.00	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,ดอน,ไน้ต,เนาวรัตน์
11	พ.15 กย.37	ปัญหาหัวใจ	17.35	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,ไน้ต,บุญโชน,จันทร์นา
12	ศ.16 กย.37	อยากขาย	19.26	เหตุการณ์	ราตรี,หนู,ถั่วแระ,ไน้ต,สังข์,ทีมงาน
13	จ.19 กย.37	อะลาติน ตอน1(1)	18.35	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เบ๊ต,สังข์,ทีมงาน
14	อ.20 กย.37	อะลาติน ตอน2(2)	17.42	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เบ๊ต,สังข์,สายัณห์,ทีมงาน
15	พ.21 กย.37	อะลาติน ตอน3(3)	17.58	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ไน้ต,เบ๊ต,สังข์,อ้วน,ทีมงาน
16	พ.22 กย.37	อะลาติน ตอนจบ(4)	18.00	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เบ๊ต,สังข์,ทีมงาน
17	ศ.23 กย.37	ถุงมือวิเศษ(1)	18.26	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,วนิดา,ทีมงาน
18	จ.26 กย.37	ถุงมือวิเศษ ตอนจบ(2)	17.48	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,วนิดา,ทีมงาน
19	อ.27 กย.37	สงสารพ่อนาค ภาค1(1)	17.48	เหตุการณ์	แดนนี่,กล้วย,ชูศรี,วนิดา,ทีมงาน
20	พ.28 กย.37	สงสารพ่อนาค ตอนจบ(2)	17.08	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,วนิดา,ทีมงาน
21	พ.29 กย.37	วาไรตี้ขาย ตอน1(1)	18.24	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ไน้ต,เร,ทีมงาน
22	ศ.30 กย.37	วาไรตี้ขาย ตอนจบ(2)	17.15	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ไน้ต,เร,ทีมงาน
23	จ.3 ตค.37	มีไข้ตั้งตั้งใจ	19.06	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,เร
24	อ.4 ตค.37	กระสือ(1)	17.08	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
25	พ.5 ตค.37	กระสือ ตอนจบ(2)	16.40	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
26	พ.6 ตค.37	แกะรอย(1)	16.26	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เร
27	ศ.7 ตค.37	แกะรอย ตอนจบ(2)	17.57	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
28	จ.10 ตค.37	มวยไทยสะหั่นโลก(1)	15.34	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
29	อ.11 ตค.37	มวยไทยสะหั่นโลก ตอนจบ(2)	16.46	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
30	พ.12 ตค.37	7 ป้าข้า(1)	18.14	เหตุการณ์	แดนนี่,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,เร
31	พ.13 ตค.37	7 ป้าข้า ตอนจบ(2)	18.00	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
32	ศ.14 ตค.37	คาบอวยป๊ะเผ่าอินเดียน	16.00	ละคร	แดนนี่,กล้วย,ชูศรี,วนิดา,ทีมงาน
33	จ.17 ตค.37	พินัยกรรมมรณะ(1)	19.13	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ชูศรี,ถั่วแระ
34	อ.18 ตค.37	พินัยกรรมมรณะ ตอนจบ(2)	17.22	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ชูศรี,ถั่วแระ
35	พ.19 ตค.37	สวนสาธารณะ	18.04	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ไน้ต,ทีมงาน

ที่	วัน	ตอน	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
36	พ.20 ต.ค.37	เทพารักษ์(1)	17.16	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
37	ศ.21 ต.ค.37	เทพารักษ์ ตอนจบ(2)	18.37	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
38	จ.24 ต.ค.37	คลินิกหมอพัน	18.00	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,เร,ดอน,ทีมงาน
39	อ.25 ต.ค.37	คลินิกจักษุ	18.34	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,เร,ทีมงาน
40	พ.26 ต.ค.37	GHOST(วิญญาณ ความรัก ความรู้สึก)(1)	18.04	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,ไน้ต,เร,ดอน,เพชร
41	พ.27 ต.ค.37	GHOST(วิญญาณ ความรัก ความรู้สึก)(2)	15.04	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,เร,ดอน,เพชร
42	ศ.28 ต.ค.37	นรกกระทู้ ภาค1	17.54	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ไน้ต,เต่า,โย่ง,ทีมงาน
43	จ.31 ต.ค.37	กากิ(1)	20.45	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เพชร,ทีมงาน
44	อ.1 พ.ย.37	กากิ(2)	20.14	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
45	พ.2 พ.ย.37	กากิ ตอนจบ(3)	17.21	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ทีมงาน
46	พ.3 พ.ย.37	วิวาทมหาประลัย(1)	17.00	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ถั่วแระ,เอ็ดดี้,ทีมงาน
47	ศ.4 พ.ย.37	วิวาทมหาประลัย ตอนจบ(2)	22.12	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ดอน,เอ็ดดี้,ทีมงาน
48	จ.7 พ.ย.37	เหตุเกิดที่สน.(1)	20.22	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ดอน,ทีมงาน
49	อ.8 พ.ย.37	เหตุเกิดที่สน.(2)	16.47	เหตุการณ์	กล้วย,ถั่วแระ,ดอน,เอ็ดดี้
50	พ.9 พ.ย.37	เหตุเกิดที่สน. ตอนจบ(3)	22.32	เหตุการณ์	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,ไน้ต,ดอน,เอ็ดดี้,ทีมงาน
51	พ.10 พ.ย.37	สาวเครือฟ้า(1)	18.44	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ศรีทนต์,ทีมงาน
52	ศ.11 พ.ย.37	สาวเครือฟ้า ตอนจบ(2)	15.32	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ศรีทนต์,ทีมงาน
53	จ.14 พ.ย.37	เรื่องไม่มีชื่อ(1)	17.27	เหตุการณ์	กล้วย,หนู,ชูศรี,เร,ศรีทนต์,เอ็ดดี้
54	อ.15 พ.ย.37	เรื่องไม่มีชื่อ ตอนจบ(2)	15.18	เหตุการณ์	กล้วย,หนู,ชูศรี,ถั่วแระ,เร,ศรีทนต์,เอ็ดดี้,ทีมงาน
55	พ.16 พ.ย.37	พ่อเลี้ยงเวียงพิงค์	17.08	ละคร	ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,เร
56	พ.17 พ.ย.37	วันลอยกระทง	22.41	เหตุการณ์	แดนนี่,กล้วย,ดอน,เอ็ดดี้,จันทนา,ทีมงาน
57	ศ.18 พ.ย.37	มนุษย์กินคน	17.55	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,เอ็ดดี้,จันทนา,ทีมงาน
58	จ.21 พ.ย.37	ROBOCOP(1)	17.28	ละคร	แดนนี่,กล้วย,ดอน,เอ็ดดี้,จันทนา,ทีมงาน
59	อ.22 พ.ย.37	ROBOCOP(2)	17.55	ละคร	แดนนี่,กล้วย,ดอน,จันทนา,ทีมงาน
60	พ.23 พ.ย.37	ROBOCOP ตอนจบ(3)	17.56	ละคร	แดนนี่,กล้วย,ดอน,เอ็ดดี้,จันทนา
61	พ.24 พ.ย.37	ดินเนอร์กับท่านเซอร์(1)	17.35	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ
62	ศ.25 พ.ย.37	ดินเนอร์กับท่านเซอร์(2)	17.00	ละคร	แดนนี่,ราตรี,กล้วย,หนู,ถั่วแระ,ดอน,ทีมงาน
63	จ.28 พ.ย.37	เรื่องของคนร่วมห้อง(1)	19.05	ละคร	แดนนี่,ราตรี,ดอน,เอ็ดดี้,วนิดา
64	อ.29 พ.ย.37	เรื่องของคนร่วมห้อง(2)	18.00	ละคร	แดนนี่,ราตรี,ดอน,วนิดา
65	พ.30 พ.ย.37	เรื่องของคนร่วมห้อง(3)	17.15	ละคร	แดนนี่,ราตรี,ดอน,เอ็ดดี้,วนิดา
66	พ.1 ธ.ค.37	เรื่องของคนร่วมห้อง ตอนจบ(4)	16.10	ละคร	แดนนี่,ราตรี,ดอน,เอ็ดดี้,วนิดา

ผู้แสดง

ผู้แสดงเกือบทั้งหมดในรายการขบวนการจีเส็นล้วนมาจากเวทีการแสดงตามสถานเริงรมย์ มีคณะตลกต้นสังกัดที่ยึดเป็นแหล่งอาชีพประจำ ผู้แสดงบางคนเท่านั้นที่ไม่ได้เป็นตลกอาชีพ แต่ก็เป็นผู้แสดงที่คร่ำหวอดในวงการบันเทิง นอกจากนี้ในกรณีนี้เรื่องใดก็ได้แต่จำเป็นต้องมีตัวละครหญิง ผู้แสดงตลกชายหลายคนก็รับหน้าที่สวมบทบาทตัวละครดังกล่าวด้วย โดยมีการใช้เครื่องแต่งกายและเครื่องแต่งหน้าเป็นตัวกำหนด ในช่วงที่ทำการศึกษามีตัวละครดังนี้

ผู้แสดงประจำ ได้แก่

- แดนนี่ ศรีภิญโญ รูปร่างท้วม บุคลิก หน้าตาดี
- ราตรี วิทวัส นักแสดงสาวสวย ได้รับบทเป็นนางเอกเสมอ
- กล้วย เชิญยิ้ม ชมวดคิ้วเป็นประจำ เหมือนมีความสงสัยตลอดเวลา
- หนู เชิญยิ้ม รูปร่างผอม สูง มักได้รับบทเป็นผู้หญิงรูปร่าง

ผู้แสดงรับเชิญ* เช่นกลุ่มตลกคาเฟ่ ได้แก่ โน้ต เชิญยิ้ม, เบ็ด เชิญยิ้ม, ชูศรี เชิญยิ้ม, ถั่วแระ เชิญยิ้ม, เร เชิญยิ้ม, เต่า เชิญยิ้ม, ศรีหนุ่ม เชิญยิ้ม, ลังซ์ ดอกสะเดา, สายัณห์ ดอกสะเดา, อ้วน ดอกสะเดา, โย่ง พิษณุโลก, เอ็ดดี้ ผีนารัก (ตลกหน้าผี ศิระหมีผมบางมากเพียงกระจุกเดียว), ดอน จมูกบาน (รูปร่างสูง ใหญ่ มีจุดเด่นที่จมูกบาน), จันทนา ศิริผล (รูปร่างท้วม ผิวคล้ำ เสียงแหลม), นก วนิดา (รูปร่างอ้วน หน้าตาดี เสียงดัง), เพชรา (รูปร่างเตี้ยผิปกตติ คล้ายคนแคระ) นักแสดงได้แก่ วรณอนงค์ (เนาวรัตน์) ยุกตะนันท์ นักร้องได้แก่ บุญโหนด คนหนุ่ม (นักร้องตลก มีน้ำเสียงหัวเราะเป็นจุดเด่น)

ผู้แสดงที่กล่าวมาข้างต้นทางคณะผู้ผลิตแบ่งแยกออกเป็น 2 จำพวกคือ ผู้แสดงประจำและนักแสดงรับเชิญ นักแสดงประจำเป็นผู้แสดงที่มีส่วนร่วมอยู่ในรายการแทบทุกตอน รับบทบาทที่แตกต่างกันไปในแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับทางผู้ผลิต ส่วนผู้แสดงรับเชิญจะสลับสับเปลี่ยนกันไป เพื่อเพิ่มความหลากหลายของตัวละคร และมีบทบาทที่ไม่โดดเด่นไปกว่านักแสดงประจำเท่าไรนัก ไม่มีการแก้งนักแสดงรับเชิญแต่อย่างใด ทำเสมือนหนึ่งตัวละครตามท้องเรื่องเท่านั้น นอกจากนี้มีตัวแสดงประกอบที่ทางคณะผู้ผลิตรายการสรรหามาจากคนทำงานในบริษัท

วิธีการนำเสนอ

เรื่องส่วนใหญ่ของรายการขบวนการจีเส็นจะมีความยาวมากกว่า 1 ตอน มีการเปิดเรื่อง ผูกเรื่อง ดำเนินเรื่อง ปมปัญหา จุดสุดยอด จุดคลี่คลาย และปิดเรื่อง อันเป็นขั้นตอนต่างๆ ของวิธีการนำเสนอแบบ “ละคร” นอกจากนี้ ยังใช้วิธีนำเสนอแบบ “การสร้างเหตุการณ์” ซึ่งมักจะมีแต่เพียงการดำเนินเรื่องที่

* รายละเอียดของนักแสดงดูที่ช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์ และรายการตลกทางวิดีโอเทป

เป็นเหตุให้ติดตาม เพื่อดูว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างในเหตุการณ์นั้นๆ โดยที่ไม่มีปมปัญหาให้เกิดการคลี่คลายแต่อย่างใด แต่มีเหตุให้เกิดการปิดเรื่องขึ้น

บทโทรทัศน์

บทโทรทัศน์สำหรับรายการขบวนการจีเส้นเป็นเพียงคำแนะนำบอกถึงการแสดงไว้อย่างกว้างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางร่วมกันในการแสดง โดยกำหนดเป็นสายลักษณะอักษรในรูปของโครงเรื่องหรืออาจเป็นเพียงแค่คำบอกเล่าเท่านั้น คำแนะนำในการแสดงมักจะมาจากผู้มีอำนาจในการตัดสินใจสูงสุด ในรายการขบวนการจีเส้นก็คือผู้กำกับการแสดงหรือผู้ควบคุมการผลิต ที่จะเป็นผู้ชี้แจงถึงขั้นตอนการแสดงไว้อย่างกว้างๆ กำหนดประเด็น เรื่องราวที่จะเล่น ถ้าหากเล่นเป็นเรื่องก็จะระบุตัวละคร ความสัมพันธ์ การดำเนินเรื่อง จุดคลี่คลาย ฯลฯ จนเป็นที่เข้าใจแล้วก็เปิดโอกาสให้นักแสดงแต่ละคนได้พัฒนาคำแนะนำให้กลายเป็นมุขตลกที่จะใช้เล่นต่อไปอย่างอิสระ เพียงแต่สวมบทบาทตามที่คำแนะนำกำหนดไว้เท่านั้น

คำแนะนำไม่กำหนดความซับซ้อนมากจนเกินไปนัก เพราะจะเป็นภาระแก่นักแสดงที่จะต้องสร้างสรรค์คำมาเพื่อสนองจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งยังเป็นการจำกัดความคล่องตัวในการสั่นไหวของบทเจรจาอีกด้วย หรืออาจเป็นอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินเรื่องในกรณีเกิดปัญหาขึ้นระหว่างการแสดงก็เป็นได้ ฉะนั้นคำแนะนำสำหรับการแสดงรูปแบบนี้จึงไม่มีข้อผูกมัดที่ชัดเจนจนเกินไป อย่างที่ปรากฏในโครงเรื่องที่ตกลงกันได้

ฉาก 1 ห้องบรรทมองค์หญิง JASMINE

JASMINE อยู่ในห้องกำลังเตรียมตัวเข้านอน

- ALADDIN โผล่ขึ้นมาจากทางนอกหน้าต่าง เพื่อลักลอบพบองค์หญิง JASMINE ซึ่งถือเป็นกิจวัตรประจำวัน...

(ALADDIN PART I รายการขบวนการจีเส้น)

“โครงเรื่องโดยย่อนี้ให้ผูกกับคนเดียว นักแสดงใช้บอกเล่าเองทั้งหมด เพราะว่าพวกเขาไม่พรสวรรค์ ถ้าเราไปบังคับให้เขาทำอะไรจะเกร็งแล้วเขาจะวิตกกังวลว่า คือละครเราต้องรู้ว่ามีบทบาทที่ ถ้าคนจำบทไม่ได้คนต่อไปก็พูดไม่ได้ ถ้าไปบีบบังคับด้วยท้อความสามารถสุดๆ ก็ไม่ออกมา แต่เขาจะมีความจำที่เก่งมาก เราจะ แนะนำลำดับการแสดงให้ คือเล่นอย่างนั้นะ เราใช้การกำหนดตำแหน่งตัวละครเข้าไปแทน ว่าพอคนนั้นเข้ามาต้องพูดเรื่องนี้เพื่อเป็นการย้ำ ไอ้คนที่เข้าไปใหม่ยังจำได้ ไปกระตุ้นให้คนที่พูดอยู่แล้วรู้ว่าถึงตรงนั้นแล้วนะ...”

(พุมพิพงษ์ พรหมสาขา ณ สกลนคร, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2539)

และการแสดงจริงที่มีอิสระแห่งการเจรจาเป็นที่ตั้งเป็นดังนี้

สาวใช้(ราตรี) นั่งอยู่บนเตียงพูดคนเดียว

สาวใช้: (ร้อง) โอ้ย...ม่ายยะ โอ้ย ม่ายยะ...เฮะๆ ไม่เข้าใจชีวิตตัวเองเลยอะ

เกิดมาอายุก็ครบ 18 พอดีเลย ไม่มีเจ้าชายสักคนมาขอเราแต่งงาน

สาวใช้จับหน้าตัวเอง

โอ้ย หน้าเราก็สวยอย่างนี้ เมื่อไรเจ้าชายจะตกมาจากฟ้าแล้วมา

อ้อมเราไปแต่งงานด้วยกัน (หัวเราะ) กลุ้มใจจังเลยอะ มีใครบ้างไหม
เป็นเจ้าชายนะ เจ้าชายจำ ดูลิเนียะ ใจจิตใจดำกับองค์หญิง องค์
หญิงตัวน้อยๆ คนนี้ยังไม่มีความขอแต่งงานเลย

จัสมีน(หนู) ในชุดเจ้าหญิงออกมาพบกับสาวใช้ จัสมีน: น้อยมากเลยนะยะหล่อน
สาวใช้: นี่!
จัสมีน: พอรึยังๆ
สาวใช้: ใครเรียกเจ้าเข้ามาในห้องฉัน
จัสมีน: ขอโทษเพคะ
จัสมีนและสาวใช้มีปากเสียงกัน สาวใช้: อ้อ รู้ตัวก็ดึกแล้ว คุณเข่าเตี้ยนี่
จัสมีน: หล่อนนั่นแหละคุณเข่า
สาวใช้: หม่อมฉันเล่นได้ไม่ถึง 5 นาทีเลยอะ
จัสมีน: ไม่ต้องเล่นแล้ว เล่นอะไรมากมาย
สาวใช้เริ่มมีท่าทีที่อ่อนลง สาวใช้: ขอเล่นเป็นองค์หญิงนิดเดียวไม่ได้เหรอ
จัสมีน: นี่หล่อนขัดใจฉันเหรอ รู้ไหมว่าเราเป็นผู้หญิงคนเดียวของโลก
ที่ยืนได้

(อะลาติน ตอน 1 รายการขบวนการจีเส้น, วันจันทร์ที่ 19 กันยายน 2537)

เมื่อบทเจรจาไม่ถูกกำหนดไว้อย่างตายตัว นักแสดงจึงต้องตรวจสอบประสิทธิภาพความตกลง
ของตนผ่านคนดู เพราะไม่มีใครสามารถบอกได้เลยว่ามุขตลกของตนเป็นอย่างไร การให้ความสำคัญแก่คนดู
จึงเกิดขึ้นกับรายการประเภทนี้ ทว่าบางทีก็มีข้อจำกัดของคนดูเช่นกันในกรณีที่ไม่ได้ถ่ายทำในสถานที่

องค์ประกอบอื่นๆ

ไม่ว่าจะเป็นเรื่องแบบไหนลักษณะใดก็แล้วแต่ แบบฉบับทางด้านฉาก เครื่องแต่งกาย เป็นสิ่งที่
อยู่คู่กับรายการเสมอ ฉากที่ใช้ในการแสดงมีทั้งลักษณะที่เป็นฉากจริงและเหมือนจริง หรือพยายามให้
เหมือนจริง รวมไปถึงอุปกรณ์ประกอบฉากด้วย การจัดฉากเพื่อถ่ายทำรายการเกิดขึ้นภายในห้องบันทึกภาพ
ของบริษัท สตูดิโอแอดคิทพี จำกัด โดยจันทร์เกษม ปลายเดือนและทิม ฉากที่ใช้ในการถ่ายทำเกือบทั้งหมดถูก
สร้างขึ้น มีเพียงสองตอนเท่านั้นที่ใช้สถานที่จริงเป็นฉากและมีการดัดแปลงบ้างเล็กน้อยคือ ฉากในสำนักงาน
ของตอน นรกระฟ้า ภาค 1 และฉากลานจอดรถดัดแปลงเป็นเต็นท์ขายรถในตอน อายากชาย

ทางด้านเครื่องแต่งกาย ทางผู้ผลิตก็มีความพยายามให้เหมือนจริง หรือในบางครั้งอาจจะเกิน
จริงไปบ้างเล็กน้อยก็เพื่อความขำขันที่เกิดขึ้น แต่ทั้งนี้เครื่องแต่งกายเป็นส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้การแสดง
มีความต่อเนื่องและกลมกลืน

จากการที่เป็นการแสดงชุดใหญ่ทำให้มีความต่อเนื่องทางการแสดงเกิดเป็นตอนต่อ ซึ่งถือเป็นการ
สร้างความใคร่ติดตามให้กับผู้ชมรายการทางบ้านได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ตัวกันผู้ชมในห้องส่งก็สามารถ
เพลิดเพลินกับเรื่องราวที่เล่นได้ เพราะรายการขบวนการจีเส้นเป็นการบันทึกเทปที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทั่ว

ไปได้เข้าชม หลายครั้งจึงพบว่ามีการเล่นมุขกับคนดูปรากฏให้เห็นทางโทรทัศน์ และที่ขาดเสียไม่ได้คือ เสียงหัวเราะที่เล็ดลอดออกมาเป็นระยะๆ

ในส่วนดนตรีประกอบ มีวงดนตรีเล่นอยู่เป็นพื้น โดยจะปรากฏตัวระหว่างการขอบคุณในช่วงท้ายของรายการ ลักษณะวงดนตรีมีเพียงเครื่องดนตรีไม่กี่ชิ้น ที่มีความสามารถในการสร้างสรรค์เสียงที่หลากหลายเพื่อสอดรับกับความเป็นเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างลงตัว ซึ่งจะมีทั้งเสียงดนตรีที่เสริมเรื่องราวและเสียงดนตรีที่เสริมมุขตลก และเช่นเดียวกับรายการตลกรายการอื่นที่ไม่มีบทโทรทัศน์กำกับตายตัวที่นักแสดงไม่มีโอกาสรู้ล่วงหน้าว่ามุขอะไรจะเกิดขึ้น ฉะนั้นความสามารถในการรู้ทันมุขตลกก็เป็นส่วนสำคัญสำหรับนักดนตรี

ผู้แสดงอย่าง ถั่วแระ เชิญยิ้ม, เอ็ดดี้ ผิงน่ารัก, ก๊วยย เชิญยิ้ม หรือบุคคลที่มีรูปร่างผิปกติน่าจะเป็นจุดเด่นสำหรับรายการนี้ เพราะมีความพยายามในการเล่นมุขที่เกี่ยวข้องกับสังขารของผู้แสดงเสมอๆ ทั้งที่ผู้แสดงบางคนไม่มีใครมีความผิปกติต่างไรนัก แต่ก็ยังเล่นมุขที่เกี่ยวข้องกับสังขารเพื่อแฉวคนผู้นั้น เช่น ปากเหม็น เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบของวงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์

ที่มาของรายการ

บริษัท บอริน แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด เป็นผู้ให้กำเนิดรายการทไวไลท์โชว์ ซึ่งเป็นรายการประเภทพิกนกะ (variety) ที่มีความหลากหลายในเนื้อหาที่น่าสนใจ ดังที่ปรากฏเป็นช่วงต่างๆ อาทิ ช่วงสเปเชียลโชว์ที่น่าสนใจเรื่องพิเศษที่โด่งดัง ณ เวลานั้น ช่วงทอล์คโชว์เป็นการพูดคุยกับแขกรับเชิญผู้เป็นที่สนใจแก่ประชาชน ช่วงโชว์ออฟเป็นการเจาะลึกถึงเรื่องราวต่างๆ อันเป็นประเด็นสนใจในสังคม และวงไลฟ์โชว์ที่มีแต่เสียงหัวเราะ ปัจจุบันมีเพิ่มช่วงทไวไลท์ไทยลูกทุ่งที่น่าสนใจเพลงไทยลูกทุ่งทรงคุณค่าโดยเฉพาะภายใต้การดูแลของธีรวัฒน์ สมเชื้อ

แรกเริ่มเดิมทีวงไลฟ์โชว์ไม่ได้เป็นดังที่เห็นในปัจจุบัน แต่เป็นการสร้างสถานการณ์ของคณะผู้ผลิต เพื่อลอกดูปฏิกิริยาของคนโดยที่บุคคลนั้นไม่รู้ตัวมาก่อน โดยใช้ชื่อว่า “ขบวนการพยักหน้า” ในเวลาต่อมาความปรารถนาในการสร้างเสียงหัวเราะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น หนทางระบายนอกจึงเกิดขึ้นจากการพูดคุยกันของคณะผู้ผลิตกับสมศักดิ์ หมิมพุ่ม หรือจุ่มจิม เข้มเล็ก โดยการนำเอาการแสดงตลกตามสถานเริงรมย์มาปรับเพื่อออกอากาศทางโทรทัศน์ได้ ซึ่งถือเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่คณะตลกตามสถานเริงรมย์ และยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่คณะตลกในอีกทางหนึ่ง

คณะตลกที่แสดงในช่วงไลฟ์โชว์สมัยแรกนั้น ได้แก่ คณะไนต์ เข้มยิ้ม, คณะเบ็ด เข้มยิ้ม, คณะยาว อยุรยา และคณะซูเปอร์โจ๊ก ภายหลังเพิ่มคณะดี ดอกมะดันเข้าไป อันเป็นกลุ่มคณะตลกที่ปรากฏอยู่ในช่วงที่ศึกษา ต่อมาได้เพิ่มคณะตลกเข้าไปอีก เช่น คณะศรีท่อม เข้มยิ้ม, คณะกล้วย เข้มยิ้ม, คณะหม่าจ๊กกม และคณะชวนชื่น อย่างที่เห็นในปัจจุบัน

โครงสร้างของรายการ

รายการทไวไลท์โชว์ทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท. มีความยาวในการออกอากาศประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที ไม่รวมเวลาโฆษณา เฉพาะวงไลฟ์โชว์นั้นมีความยาวประมาณ 20 นาที โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงๆละประมาณ 10 นาที มีโฆษณาสั้น ทุกช่วงของรายการดำเนินรายการโดยไตรภพ ลิมปพัทธ์ แต่จะมีรูปแบบของการดำเนินรายการในแต่ละช่วงที่ต่างกันไป ในช่วงไลฟ์โชว์พิธีกรของรายการจะเป็นผู้กล่าวนำเข้าช่วงและแนะนำให้ทราบถึงคณะตลกที่จะมาแสดง ต่อจากนั้นเรื่องราวของตลกก็ดำเนินไปโดยที่พิธีกรจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมแต่อย่างใด แล้วหน้าที่ของคณะตลกก็เริ่มขึ้น ซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะคือ

ลักษณะแรก เป็นการเปิดตัวละครทีละตัว มักจะใช้กับวิธีการนำเสนอที่เป็นละคร ตัวละครตัวแรกซึ่งไม่จำเป็นที่จะต้องเป็นหัวหน้าคณะจะเป็นคนที่เข้ามาคุย เกริ่นเรื่องราวทั่วไปซึ่งอาจจะเกี่ยวหรือไม่เกี่ยวกับเรื่องราวที่เล่นก็เป็นได้ แล้วตัวละครที่มีบทบาทมากที่สุดในเรื่องนั้นก็เข้ามาเล่นไปตามเรื่องของตน มักจะมีการหักทลายพูดคุยกับตัวละครตัวแรก ทั้งที่ในเรื่องนั้นตัวละครตัวแรกไม่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด จาก

นั้นตัวละครที่ก่อให้เกิดเรื่องราวหรือมีบทบาทเทียบเคียงกันก็ตามเข้ามา ตามด้วยตัวละครประกอบหลังจากที่ตัวละครหลักเล่นเรื่องไปสักระยะหนึ่ง ครั้นเมื่อเกิดความขัดแย้งหรือความใคร่รู้เรื่องขึ้นแล้ว ตัวละครตัวแรกที่เข้ามาเกริ่นเรื่องจะเป็นผู้กล่าวนำเข้าสู่ช่วงต่อไป ด้วยการ “พักโฆษณาหรือชมสิ่งที่น่าสนใจสักครู่ครับ”

ตารางที่ 5.4 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง ช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์

ที่	วัน	คณะ	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ตัวละคร
1	อา.4 กย.37	คณะซูเปอร์โจ๊ก	19.22	เพลง,เหตุการณ์	สุเทพ,ศรีภน,ทองเบ็ญ,พล,ต๋อง,คม
2	อา.11 กย.37	คณะยาว อยุธยา	18.24	เหตุการณ์	ยาว,หน้ทัก,ผอม,โย่ง,เชียว,ดักแด้
3	อา.18 กย.37	คณะเบ๊ต เชิญยิ้ม	18.40	เหตุการณ์	เบ๊ต,ทง,ขมัน,บัวทอง,จ๊ะเอ๋,ตุ้มตาม
4	อา.25 กย.37	คณะยาว อยุธยา	18.00	เหตุการณ์	ยาว,โย่ง,เชียว,ผมหก,ดักแด้,ผอม
5	อา.2 ตค.37	คณะไน้ต เชิญยิ้ม	15.47	เพลง,เหตุการณ์	ไน้ต,เร,จ๊อด,ถั่วแระ,ปลาการ์พ,กระรอก
6	อา.16 ตค.37	คณะดี ดอกมะดัน	18.00	เพลง,เหตุการณ์	ดี,ลาว,ดำ,สายัณห์,ต้น,สันติ
7	อา.23 ตค.37	คณะซูเปอร์โจ๊ก	19.06	เพลง,เหตุการณ์	สุเทพ,ศรีภน,ทองเบ็ญ,พล,ต๋อง,คม
8	อา.30 ตค.37	คณะยาว อยุธยา	17.02	เพลง,พูดคุย	ยาว,เชียว,ผอม,โย่ง,หัวเกรียน,ดักแด้
9	อา.6 พย.37	คณะเบ๊ต เชิญยิ้ม	18.41	เพลง,พูดคุย	เบ๊ต,ทง,ขมัน,บัวทอง,จ๊ะเอ๋,ไมเคิล
10	อา.13 พย.37	คณะไน้ต เชิญยิ้ม	15.16	เพลง,พูดคุย	ไน้ต,เร,จ๊อด,ถั่วแระ,ปลาการ์พ,กระรอก
11	อา.20 พย.37	คณะดี ดอกมะดัน	18.29	เพลง,เหตุการณ์	ดี,ลาว,ดำ,สายัณห์,ต้น,สันติ
12	อา.27 พย.37	คณะซูเปอร์โจ๊ก	18.59	เหตุการณ์	สุเทพ,ศรีภน,ทองเบ็ญ,พล,ต๋อง,คม

เมื่อตัดจากโฆษณาเข้ามาแล้ว เรื่องราวก็ดำเนินต่อโดยที่ไม่มีผู้ใดกล่าวเข้าสู่ช่วงที่สอง เพราะมักเป็นเรื่องที่ต่อเนื่องกัน ตัวละครทั้งหมดเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวไปโดยไม่มีพิธีกรของรายการเข้ามาเกี่ยวข้อง มีการพัฒนาโครงเรื่องจนถึงจุดสุดยอด แล้วอาจจะจบลงในทันที หรือแสดงผลหลังจากนั้นอีกสักเล็กน้อย และจะมีตัวละครตัวหนึ่งกล่าวโย่งให้พิธีกรของรายการเข้ามา หรือเมื่อเห็นว่าเรื่องราวคลี่คลายแล้วพิธีกรก็จะเข้ามาเอง พูดคุยกับคณะตลกสักเล็กน้อยซึ่งอาจจะมีการปล่อยมุขบ้างตามแต่โอกาส และกล่าวย้ำถึงชื่อคณะตลกในตอนท้ายจากนั้นพิธีกรก็เชิญชวนให้ชมช่วงต่อไป

ลักษณะที่สอง เป็นการเปิดตัวละครแบบกลุ่ม มักจะใช้กับวิธีการนำเสนอที่เป็นเพลง การเปิดตัวละครในลักษณะนี้มีทั้งลักษณะที่ทุกคนในคณะปรากฏตัวอยู่แล้ว และลักษณะที่ตัวละครส่วนใหญ่ปรากฏตัวโดยส่วนที่เหลือจะถูกแนะนำเข้ามาภายหลัง เมื่อตัวละครกลุ่มใหญ่หรือทั้งหมด ปรากฏตัวแล้วจะมีตัวละครหลักตัวหนึ่ง ซึ่งอาจจะป็นหัวหน้าคณะหรือไม่ก็ได้ จะเป็นผู้ดำเนินเรื่องราวต่อไปทั้งหมดจนจบการแสดง ตัวละครตัวนี้จะทำหน้าที่ส่งมุขให้กับตัวละครอื่นด้วย จากนั้นตัวละครส่วนที่เหลือก็จะถูกแนะนำเข้ามาโดยที่ตัวละครกลุ่มหลังนั้นจะเป็นกลไกสำหรับการดำเนินเรื่องเช่น เป็นผู้เข้ามาร้องเพลงแข่งขัน เป็นต้น

ส่วนการเปิดตัวละครที่ออกมาทั้งหมด ตัวละครหลักก็จะดำเนินเรื่องไปจนจบ โครงสร้างในลักษณะนี้มักจะไม่มีการสร้างความใคร่รู้เรื่องเท่ากับลักษณะแรก หากแต่มุขตลกเป็นสิ่งที่ชวนให้ติดตามต่อไป

เท่านั้น เมื่อถึงเวลาที่กำหนดตัวละครหลักจะเป็นผู้กล่าวนำเข้าโฆษณา พอตัดกลับมาเรื่องก็จะดำเนินต่อไปจนจบโดยที่ตัวละครหลักมักเป็นผู้สร้างเงื่อนไข ความขัดแย้งต่างๆ ซึ่งในบางครั้งก็หาจุดคลี่คลายไม่ได้ และก็มีที่ให้พิธีกรของรายการมาเป็นผู้คลี่คลายปมปัญหา พอพิธีกรเข้ามาแล้วก็มีการพูดคุยกับคณะตลกเช่นเดียวกับลักษณะแรกจนจบช่วง

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

ครอบครัวชนชั้นกลาง ถึงกลางระดับล่าง ที่มีเวลาพักผ่อนอยู่บ้านในวันอาทิตย์

ผู้แสดง

ผู้แสดงแต่ละคณะในช่วงไลฟ์โชว์ ต่างมีลีลาที่ต่างกันไปตามความถนัดของตน และแต่ละคนในแต่ละคณะก็มีหน้าที่ที่ต่างกันไป

คณะซูเปอร์โจ๊ก มีผู้แสดง 6 คน ประกอบด้วย

- ทองเบียร์ - ทำหน้าที่เป็นแม่คู่ คอยซักให้แต่ละคน และคอยคุมการแสดง
- สุเทพ - หน้าตาทำทางเหมือนผี รูปร่างผอม ผอมบางมาก ปล่อยมุขมากที่สุด
- พล - รูปร่างผอมกร่องแกร่ง ผมหยิก มักจะพูดสำเนียงอีสานที่เร็วและเร็ว
- ศรีบาน - ถูกกำหนดให้เป็นตัวช็อกกว่าคนอื่น ทั้งคำพูดและท่าทาง ปากกว้างมาก
- คม - ได้รับบทบาทเป็นผู้หญิงเพราะหน้าตาคล้ายๆ เสียข้อนข้างแหลม
- ต้อง - คอยอำนวยความสะดวก มักจะเป็นลูกมือหรือคอยสร้างเสียงประกอบ

คณะยาว อัญญา มีผู้แสดง 6-8 คน ประกอบด้วย

- ยาว - ดูภูมิฐานมากที่สุด เป็นคนคอยคุมการแสดงแต่ไม่ได้เป็นแม่คู่
- ดักแด้ - หน้าตาทำทางเหมือนเด็กปัญญาอ่อน เล่นบทเด็ก แต่งหน้าตาทาแป้งขาว ชอบทำน้ำลายไหล และชื่อเกมโกง

โย่ง - มักจะเล่นเป็นผู้หญิง เป็นตัวเดินเรื่อง ปล่อยมุขมาก

เชียว - ผิวดำ ถูกทำให้เจ็บตัวมากที่สุด ปล่อยมุขรองลงมา

ผอม - ผอมแกร็น ผมยาว รับบทเป็นคนรุนแรง โวยวาย

หน้าหัก - เล่นเป็นผู้หญิง ปล่อยมุขมากในตอนที่เล่น

ผมหยิก - ผอม ผมหยิก เป็นตัวประกอบเต็มเต็มในตอนที่เล่น

หัวเกรียน - ผอม ผมเกรียน ปล่อยมุขผ่านหน้าตาและท่าทางในตอนที่เล่น

คณะเบ็ด เชิญยิ้ม มีผู้แสดง 6-7 คน ประกอบด้วย

เบ็ด - หัวหน้าคณะ จะปรากฏตัวบนเวทีหลังเสมอ มักจะโดนถากถางหรือแซวให้

เสียงหน้าเป็นปกติ พุงป่อง ลักลั่นทางเพศในบางขณะ สร้างเสียงหัวเราะอย่างมาก

หนู - มักจะถูกกำหนดให้เป็นกะเทย เนื่องด้วยรูปร่างที่พอม อ่อนแอ้น ปล่อยมุขมากที่สุด เป็นคนคุมการแสดง มักจะถากถางผู้อื่นเป็นประจำ และเล่นรุนแรงกับจ๊ะเอ๋

จ๊ะเอ๋ - ตัวเล็ก อ้วน เสียงแหลม จะพูดไม่รู้เรื่องเป็นประจำ ถูกคนอื่นแกล้งตลอดเวลา และโดนลงไม้ลงมือมากที่สุด

ขมิ้น - เข้ม ดูกว่าคนอื่น คอยคุมการแสดง พูดจาเคร่งเครียดมากที่สุด

บัวทอง - รูปร่างหน้าตาทำทางบ่งบอกชัดว่าเป็นคนอีสาน ติดสำเนียงอีสาน

ตุ้มตาม - ตัวโต หน้าเข้ม ดูน่ากลัวแต่ตรงกันข้าม พูดน้ำเสียงยานคางเป็นประจำจนโดนคนอื่นแกล้ง

ไมเคิล - ท้วม ดำ ผมหยิก พูดสำเนียงอีสานบ้าง ลักลั่นทางเพศบ้าง ค่อนข้างมีบุคลิกชื่อ

คณะดี ดอกมะดัน มีผู้แสดง 6 คน ประกอบด้วย

ดี - หัวหน้าคณะ ท้วม มีหนวดจิ้มเหนือริมฝีปากเป็นเอกลักษณ์ ชอบทำเสียงแหลมเล็กเหมือนแพะ คอยคุมการแสดง ดูภูมิฐานมากที่สุด

ลาว - หน้าตาบ่งบอกชัดว่าเป็นคนอีสาน เสียงเหน่อ ภูมิใจในความเป็นอีสานมาก มักจะโดนดูถูกว่าเป็นลาวด้วยรูปร่างหน้าตา อาหารการกิน สร้างเสียงหัวเราะมาก

ดำ - ผิวดำ ผมหยิก ผอม ปากกว้าง เป็นลูกคู่ที่คล่องแคล่ว เสียงแหบ

สายัณห์ - รูปร่าง หน้าตา ทำทางคล้ายสายัณห์ ลัญญา จะปล่อยมุขที่แสดงถึงความ เป็นสายัณห์ เช่น สะบัดหัว สะบัดไม้ค์ เสียงอ่อน เวลาเล่นจะมีกระดากาวสีดำติดทำเป็นหนวด

ต้น - ตัวกะเทยของคณะ เสียงแหลมแหบ ผมยาว รูปร่างพอมมาก มักเล่นเป็นกะเทยที่ก้าวร้าว

สันติ - คนคอยเสริม หน้าตาเซื่องซึม ไม่ค่อยได้ปล่อยมุข

คณะไนต์ เทียนยิ้ม มีผู้แสดง 6 คน ประกอบด้วย

ไนต์ - หัวหน้าคณะ มีบทบาทมาก รูปร่างสูง ผิวดำ ปากกว้าง เป็นทั้งแม่คู่และตัวปล่อยมุข คุมการแสดง ค่อนข้างจริงจังกับการเล่นตลก แต่ก็มีส่วนสร้างเสียงหัวเราะมากที่สุด

เร - น้องชายของไนต์ หน้าตาคล้ายคลึง ผิวดำ ปากกว้าง เล่นค่อนข้างผิดจนกลายเป็นมุขอย่างหนึ่ง จะได้รับการรับรองจากไนต์เสมอ

ถั่วแระ - หน้าตาซีเหร่ มีหนวดเคราแพะ โปกผ้าที่ศีรษะเป็นบุคลิก มีท่าตักแตนเป็นประจำ เป็นคนที่ถูกทำให้เจ็บตัวมากที่สุด และมักจะได้รับบทเป็นกะเทย

จ๊อด - น้องชายของไนต์ ผิวดำ แต่ปากกว้างไม่เท่า ปล่อยมุขบ้างเล็กน้อย

กระรอก - ตัวเล็ก ผมยาวฟู มักจะโดนดึงผม ลักลั่นทางเพศในบางครั้ง

ปลาการ์ฟ - ตลกหน้าตายที่โหดสุดถึงมากที่สุด ในเรื่องหน้าตา เพราะหน้ามันเรียบ แบนยาว ไม่มีอารมณ์

อีกคนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในช่วงไลฟ์โชว์คือ ไตรภาพ ลิมปพัทธ์ ผู้ดำเนินรายการ เพราะทุกครั้งในตอนท้ายของการแสดงตลก ผู้ดำเนินรายการจะเข้าไปร่วมปล่อยมุขเล็กมุขน้อยเสมอก่อนที่จะกล่าวในช่วงอื่นต่อไป

วิธีการนำเสนอ

“การสร้างเหตุการณ์” เป็นวิธีการนำเสนอที่พบอยู่บ่อยในช่วงไลฟ์โชว์ เพราะง่ายแก่การเล่นและไม่มีข้อจำกัดทางการแสดงอย่างละครเวที เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมักมีลักษณะที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพราะในขณะเดียวกันตลกจะได้เล่นมุขอย่างเต็มที่ เช่น *คณะเบ็ด เชิญยิ้ม* ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 18 กันยายน 2537 เหตุการณ์ดำเนินไปโดยตลกแต่ละคนผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเล่นตามจังหวะของตน จนถึงเวลาที่กำหนดก็ขมวดปมเข้าสู่โฆษณาหรือพิธีกรประจำรายการต่อไป

ส่วนวิธีการนำเสนอแบบ “การพูดคุย” มักเป็นการสร้างความใกล้ชิดกับคนดู ซึ่งในวิธีการนี้ นักแสดงตลกไม่ได้สวมบทบาทตัวละครโดยอยู่ หรือไม่ได้ทำเป็นใครในการเล่นตลก หากแต่เป็นตัวเองในการพูดคุยกัน บางครั้งไม่ได้สร้างความขำขันแต่เป็นการแนะนำตัวละครก็ได้ เช่น *คณะโหด เชิญยิ้ม* ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 13 พฤศจิกายน 2537

ในอีกลักษณะหนึ่งคือการใช้ “เพลง” อันเป็นวิธีการนำเสนอที่ง่ายแต่เร้าอารมณ์ผู้ชมได้ดีวิธีหนึ่ง เหตุที่ว่าง่ายนั้นเป็นเพราะว่านักแสดงแต่ละคนออกมาร้องเพลงในลีลาความตลกต่างกันคนละชนิดคนละหน่อย ก็เป็นอันหมดเวลา และแน่นอนเพลงที่ปรากฏในรายการตลกย่อมเป็นเพลงที่มีความสนุกสนานเป็นพื้นเสมอ เช่น *คณะซูเปอร์โจ๊ก* ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ 4 กันยายน 2537 การแสดงบางครั้งไม่ได้จำกัดอยู่ที่วิธีการนำเสนอวิธีใดวิธีหนึ่งเพียงอย่างเดียว ตลกสามารถผสมผสานวิธีการทั้งสองหรือวิธีอื่นเพื่อใช้ในการตลกได้เช่นกัน

บทโทรทัศน์

ไม่ปรากฏว่ามีบทโทรทัศน์ที่ใช้ในการแสดงตลกสำหรับช่วงไลฟ์โชว์ เพราะบรรดานักแสดงตลกทั้งหลายล้วนมีที่มาจากการเล่นที่ไม่มีการแสดงที่ไม่มีบททั้งสิ้น อีกทั้งยังดำเนินความตลกของตนแบบไม่มีบทอีกด้วย แต่สิ่งหนึ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับการไม่มีบทคือคำแนะนำสำหรับการแสดง โดยที่นักแสดงใช้เป็นแนวสำหรับเรื่องที่กำหนดขึ้นเท่านั้น ถ้าหากขาดแนวสำหรับการเดินเรื่องแล้ว เรื่องอาจ “จบไม่ลง” ก็เป็นไปได้ เมื่อคำแนะนำเป็นที่รับรู้กันระหว่างคณะผู้ผลิตและนักแสดงตลกแล้ว พ้นจากนั้นก็เป็นที่อิสระของนักแสดงที่จะเล่น

เมื่อนักแสดงมีอิสระที่จะเล่น จึงจำเป็นที่จะต้องใช้นักแสดงที่มีความสามารถในการตกลงเป็น อย่างยิ่ง เพราะมิฉะนั้นแล้วอาจ “ตาย” ได้ เพราะคำแนะนำไม่ได้กำหนดอะไรไว้ให้พูด เพียงแต่กำหนดไว้ให้ เล่นเท่านั้น นักแสดงจะต้องใช้ปฏิภาณของตนสั่นไหวไปตามคำแนะนำที่กำหนด สัจจหมายของเรื่องด้วยคำพูดเจรจาได้ก็แล้วแต่ เพียงแค่สร้างความเข้มข้นเป็นพอ การกำหนดโดยคำแนะนำเพื่อการแสดงอาจเป็น ปัญหาสำหรับกระบวนการผลิตรายการ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมิต่างานที่มีความเข้าใจ และมีประสบการณ์มากพอที่จะตัดสินใจได้ มิฉะนั้นแล้วภาพการแสดงตกลงทางโทรทัศน์ไม่อาจเกิดขึ้นได้ เพราะความตกลง บางอย่างคาบเกี่ยวอยู่บนเงื่อนไขข้อบังคับทางโทรทัศน์ ที่ต่างงานไม่สามารถควบคุมได้เลยหรือสุดท้ายที่ จะควบคุม

ดี ดอกมะดันชี้แจงถึงความจำเป็นของการพูดคุยกันล่วงหน้าว่า “ทไวไลท์จะคุยกันนิดหนึ่งเป็น แนว เพราะที่ต้องสรุปให้ลงภายในกี่นาที อย่างคาเฟ่จะไหลได้...เราจะบอกเป็นแนวแค่นั้นแหละ แล้วเขาไป ไหลกันเอง” (คูภกร ศรีสวัสดิ์, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2536) ในทำนองเดียวกันกับความเห็นของผู้ควบคุม การผลิตรายการทไวไลท์โชว์ที่ “เพียงแต่บอกให้รู้ล่วงหน้า ควรจะออกอากาศได้หรือไม่ ตกลงไม่เหมือนละคร ไม่ดีแล้วสั่งตัดไม่ได้ เพราะคนเข้าไปแล้ว ก็ากไปแล้ว จะมาเล่นย้อนมุขเดิมไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราเปิดโอกาสให้ โอกาส เราเลยคุยกว้างๆ...ตกลงต้องทำการบ้าน จะเล่นอะไรก็แล้วแต่ต้องอยู่ภายในเวลาที่กำหนดตรงนี้ สิบน าทาก็คือสิบนาทา เขาจะต้องไม่เกิน” (ธีรวัฒน์ สมเชื้อ, สัมภาษณ์, 6 ธันวาคม 2539)

สำหรับรายละเอียดหรือมุขตกลงนั้น เป็นความสามารถของนักแสดงแต่ละคนที่จะดันกันออกมา มีบ้างในบางครั้งที่มุขตกลงเกิดจากความคิดร่วมกันของสมาชิกในคณะ แต่จะเป็นที่รู้จักกันเองภายในว่าถึงกำหนด ใครจะเล่นมุขนั้นๆ

องค์ประกอบอื่นๆ

ช่วงไลฟ์โชว์เป็นช่วงหนึ่งในรายการทไวไลท์โชว์ ซึ่งเป็นรายการปกิณกะที่อยู่ในกรอบแห่งการนำ เล่นอันเป็นเอกลักษณ์ ที่สังเกตเห็นได้ชัดคือ ฉาก ฉากในแต่ละช่วงจะมีความคล้ายคลึงกัน รูปทรง สีสรร เป็นไปในทำนองเดียวกัน และมีความเฉพาะเจาะจงสำหรับแต่ละช่วง ช่วงไลฟ์โชว์ก็เช่นเดียวกันที่มีฉากประจำ อยู่ด้านหลัง มีวงดนตรีอยู่ตรงกลางทำหน้าที่ประสานการเล่นกับคณะตกลงให้ต่อเนื่องและกลมกลืน โดยที่ไม่มี การเปลี่ยนแปลงเลย บางครั้งอาจเพิ่มเก้าอี้ 2-3 ตัว ขึ้นอยู่กับความต้องการและเรื่องที่จะเล่น

ในขณะที่องค์ประกอบปลีกย่อย อาทิ เครื่องแต่งกายก็ทำให้คณะตกลงในช่วงไลฟ์โชว์มีความ เด่นขึ้นมาไม่น้อย เครื่องแต่งกายของคณะตกลงในช่วงไลฟ์โชว์มี 2 แบบคือ ชุดหล่อและชุดตกลง ชุดหล่อเป็น ชุดที่มีแบบแผนเหมือนกันทั้งคณะ เช่น ชุดสูท เป็นต้น ในขณะที่ชุดตกลงจะมีความต่างไปจากชุดปกติที่สวม ใส่ โดยเฉพาะสีของเครื่องแต่งกายที่ตัดกันโดยสิ้นเชิง หรืออาจจะเป็นชุดแปลกที่บ่งบอกถึงสถานภาพของตกลง คนนั้นๆ ปกติชุดหล่อจะสวมใส่เมื่อเล่นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพลง ส่วนชุดตกลงจะใช้ในเรื่องที่เป็นละครเสียดสีโดยมาก

วงดนตรีที่ประจำอยู่ด้านหลังเป็นส่วนหนึ่งของฉากคือ ผู้บันทาลเสียงประกอบจากเครื่องดนตรีในลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงอย่างชัดเจน ได้แก่ ดนตรีสำหรับการร้องเพลงในชุดที่มีวิธีการนำเสนอแบบเพลง หากไม่เป็นเช่นนั้นก็จะเป็นเสียงกระตุ้นจังหวะให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งมักจะย้ำด้วยเสียงกลองและฉาบ อันเป็นการสร้างบรรยากาศในอีกลักษณะหนึ่ง

นอกจากนี้รายการทไวไลท์โชว์เป็นรายการบันทึกเทปที่เปิดโอกาสให้คนดูได้เข้าชมการถ่ายทำในห้องส่ง และยังเป็นการตอบสนองปัจจัยด้านคนดูอันต่างเป็นที่ต้องการของบรรดาคณะตลก ภาพการเล่นกับคนดูในห้องส่งจึงมีอยู่ให้เห็นเป็นประจำ ซึ่งโดยมากจะเป็นการแซวหรือการยกตัวอย่างเรื่องของคนดูในห้องส่งมีประสบการณ์ร่วมอยู่เช่น สถานที่ตั้งของโรงเรียน หรือบางครั้งก็เป็นการสื่อสารกับคนดูโดยตรงอย่างนึกไม่ถึงมาก่อน

ด้วยเงื่อนไขของความเป็นสื่อโทรทัศน์และกรอบกำหนดต่างๆ ของทางรายการที่จำกัดให้คณะตลกคาเฟ่ต้องสร้างเสียงหัวเราะให้เกิดขึ้น เรื่องเพลงจึงเป็นสิ่งที่ง่ายที่สุดที่จะนำเสนอ และน่าจะเป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งของรายการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบของรายการตลกทางวิดีโอเทป

ที่มาของรายการ

รายการตลกทางวิดีโอเทปเกือบทั้งหมดผลิตโดยบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด จึงขอสงวนสิทธิ์กล่าวแต่เพียงที่มาของรายการตลกทางวิดีโอที่ผลิตโดยบริษัทนี้เท่านั้น แต่เดิมบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด เป็นเพียงบริษัทรับลิขสิทธิ์ภาพยนตร์จากต่างประเทศมาทำสำเนาเพื่อจำหน่ายแก่ร้านค้าทั่วไป จรัล ธิมะโน หรือบีเตอร์ ก้อย ซึ่งเป็นชื่อที่เรียกกันในวงการบันเทิงเป็นผู้รับจัดงานคอนเสิร์ตตามต่างจังหวัด ซึ่งในงานคอนเสิร์ตมักจะมีคณะตลกไปแสดงด้วยเสมอ จึงบันทึกการแสดงตลกตามคอนเสิร์ตต่างจังหวัด แล้วนำมาเสนอขายให้แก่ทางบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด เพื่อจัดจำหน่ายต่อไป

ช่วงประมาณปลายปี พ.ศ.2534 อชิระ สุทธิสถาพร ประธานบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด เล็งเห็นถึงแนวโน้มของการแสดงตลกในอนาคต จึงมอบหมายให้ จรัล ธิมะโน และเสริมเวช ช่วงยรรยง เป็นผู้ดำเนินการในด้านนี้

“วิดีโอตลกทุกวันนี้ถ่ายจากคาเฟ่ ซึ่งไม่ค่อยลงทุน บรรยายไม่ดีเพราะมีคนเดินผ่านไปมา พอดีช่วงนั้นเมอร์รี่คิงส์ วงบูรพา มีรายการซันเดย์มีวลีเป็นการถ่ายทอดคอนเสิร์ตของนิทัศน์ ก็เลยเจรจากับคุณวิทยา ศุภพรโอบาสเพื่อจะใช้บันทึกการแสดงของตลก เปิดให้คนดูฟรี...เพราะ ต้องการคุณภาพของวิดีโอ มีการลงทุนด้าน ฉาก แสง”

(เสริมเวช ช่วงยรรยง, สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2540)

อันเป็นที่มาโดยสังเขปของรายการตลกทางวิดีโอเทปของบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด ภายใต้ชื่อการแสดงที่ว่า “จีเส่นคอนเสิร์ต” ซึ่งจรัล ธิมะโนเป็นผู้ตั้งชื่อ

โครงสร้างของรายการ

รายการตลกทางวิดีโอเทปมีความยาวเฉลี่ยประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที บางม้วนมีช่วงค้นโฆษณา คาเฟ่ หรือค้นด้วยหมายเลขอนุญาตของการแสดงชุดนั้น บางม้วนไม่มีช่วงค้น แต่ทุกม้วนในตอนต้นจะมีไตเติ้ลของบริษัทผู้ผลิตแล้วจึงเข้าสู่การแสดง สำหรับเทปที่ผลิตโดยบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด เสริมเวช ช่วงยรรยง จะเป็นผู้กล่าวนำเข้าสู่การแสดง และขอบคุณผู้อุปถัมภ์รายการและคนดู ส่วนเทปที่ผลิตโดยบริษัท ไรท์พิกเจอร์ส จำกัด ไม่มีการกล่าวเข้าสู่การแสดงแต่อย่างใด

ตลกเริ่มเล่นหลังจากที่ตัดเข้ามา โดยมากสมาชิกในคณะจะเป็นผู้ที่ออกมากล่าวขอบคุณผู้มีอุปการะคุณ ขอบคุนคนดู โดยการปรากฏตัวของสมาชิกมีอยู่ 2 ลักษณะ คล้ายคลึงกับการปรากฏตัวในช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์ คือ

ลักษณะแรก เป็นการปรากฏตัวของสมาชิกทั้งหมดยกเว้นหัวหน้าคณะ มักจะเป็นการนำเสนอในรูปแบบของการพูดคุย หรือการร้องเพลง เมื่อเล่นกันไปได้สักครู่หัวหน้าคณะจึงออกมา นับว่าเป็นการดูอารมณ์ของผู้ชมแล้วจึงมาปรับการแสดงให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม ณ สถานที่นั้น หลังจากที่หัวหน้าคณะออกมาบทบาทสำคัญก็จะไปอยู่ที่หัวหน้า โดยที่หัวหน้าจะเป็นผู้เสนอขอให้แต่ละคนได้เล่น หรือไม่บทบาทสำคัญก็ยังคงอยู่ที่ลูกน้องคนใดคนหนึ่ง แต่หัวหน้าจะเป็นผู้ที่เล่นกับมุขนั้นๆ มากที่สุด

ลักษณะที่สอง เป็นการปรากฏตัวออกมาทีละคน เริ่มจากโฆษกประจำคณะ หรือตลกคนใดคนหนึ่งที่สามารถเกริ่นนำเรื่องราว กล่าวเชื่อมโยงผู้แสดงแต่ละคนได้ การปรากฏตัวในลักษณะนี้เป็นการนำเสนอในรูปแบบลิเก หรือละคร เมื่อโฆษกได้กล่าวแนะนำผู้แสดงแล้ว นักแสดงก็จะปรากฏออกมาทีละคนตามบทที่นัดแนะกันไว้ หลังจากที่แนะนำตัวเสร็จกล่าวถึงที่มาที่ไปแล้วก็จะเข้าเวทีไป เปิดโอกาสให้ผู้แสดงคนอื่นออกมาบ้าง ผู้แสดงจะออกมาเผชิญหน้ากันโดยที่มีการสร้างสถานการณ์ให้เกิดขึ้น ซึ่งโฆษกจะเป็นผู้เล่าเรื่องทั้งหมดจนนำไปสู่จุดคลี่คลายหรือไม่ก็อาจจบลงอย่างไม่มีความหมายก็ได้ การปรากฏตัวในลักษณะนี้หัวหน้าคณะอาจเป็นได้ทั้งผู้มึนบทบาทมากที่สุดหรือตัวเอกของการแสดงชุดนั้น หรืออาจเป็นเพียงแค่มุขที่คอยชักใยไล่เสียง

ในกรณีที่มีม้วนนั้นมีการแสดง 2 ชุด หลังจากที่มีการแสดงดำเนินไปได้ประมาณ 40-50 นาที ก็ถึงเวลาจบการแสดง ผู้แสดงจะเป็นผู้กล่าวจบ ขอบขอบคุณดู และอาจจะเชิญชวนให้ชมการแสดงชุดหลัง จึงค้นด้วยโฆษณาหรือหมายเลขอนุญาตการแสดง แล้วค่อยแสดงต่อในชุดหลังด้วยเวลาที่สั้นกว่า การแสดงทั้งสองชุดที่เกิดขึ้นในม้วนเดียวกันนี้ไม่มีความต่อเนื่องกันแต่อย่างใด เป็นการนำเอาการแสดงของคณะเดิม ณ เวลาที่ต่างกันมาต่อกัน โดยมีรูปแบบการปรากฏตัวเช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

สำหรับม้วนที่มีการแสดงเพียงชุดเดียว เมื่อถึงเวลาที่กำหนด คือ ประมาณ 40-50 นาทีล่วงมา ก็จะตัดเข้าสู่ช่วงค้นโดยที่ไม่มีกรบอกลวงหน้าจากนักแสดง ขึ้นอยู่กับทางผู้ผลิตว่าจะกำหนด ณ ช่วงเวลาใดหลังจากที่ตัดเข้ามาก็จะดำเนินต่อจากช่วงที่แล้วโดยไม่มีกรกล่าวนำเข้าอีกครั้ง ในช่วงหลังนี้มักมีเวลาน้อยกว่าช่วงแรกเสมอ เมื่อจบการแสดงไม่ว่าในชุดใดก็แล้วแต่ ตลกจะขอบคุณผู้ให้การอุปถัมภ์ และขอบคุณคนดูอีกครั้งเสมอ แล้วจึงเป็นไตเติ้ลจบของทางบริษัทซึ่งอาจจะมีหรือไม่ก็แล้วแต่ และไม่ว่าจะเป็นการแสดงที่มีชุดเดียวหรือสองชุดก็ตาม เนื้อเรื่องจะปรากฏเป็น 2 ช่วงเสมอ เว้นแต่ คณะศรีหนุ่ม เขียวยิ้ม ม้วน 28 จีเส้นคอนเสิร์ต ตอนรวมมิตรสะกิดฮา

ตารางที่ 5.5 แสดงรายละเอียดชุดการแสดง รายการตลกทางวิดีโอเทป

ที่	คณะ/ชุด	ครั้งที่	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ผู้แสดง
1	ลอตตอก มวน 1	1	46.37	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ลอตตอก,อัน,โฆษก,หลอ,อ้วน,สายัณห์,ทวม,ผอม
	จีเส้นคอนเสิร์ต "รุ่นแรกแจกฮา"	2	40.51	เพลง,เหตุการณ์	ลอตตอก,อัน,โฆษก,หลอ,อ้วน,สายัณห์,ทวม
2	ลอตตอก มวน 2	1	51.3	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ลอตตอก,อัน,โฆษก,หลอ,อ้วน,สายัณห์,ทวม
	จีเส้นคอนเสิร์ต "เพลงดังฮาสังแฟน"	2	34.58	เพลง,ละคร	ลอตตอก,อัน,โฆษก,หลอ,อ้วน,สายัณห์,ทวม

ที่	คณะ/ชุด	ครั้งที่	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ผู้แสดง
3	ดี ดอกมะดัน	1	49.26	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ดี,ลาว,ดำ,สายัณห์,ต้น,สันติ,สุเทพ
	ฮาสุดซิด ชุดที่ 87	2	50.32	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ดี,ลาว,ดำ,สายัณห์,ต้น,สันติ,สุเทพ
4	ดี ดอกมะดัน มวน 10	1	58.45	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ดี,ลาว,ดำ,สายัณห์,ต้น,สันติ,ทวม
	ฮาโลดโน้ตบีตบีต	2	14.33	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ดี,ลาว,ดำ,สายัณห์,ต้น,สันติ,ทวม
5	เฮฟวีลีเกอล มวน 8	1	47.2	ละคร(ลิเก),พูดคุย	ต๋อย,หน้อย,แก,คิต,มินทร์
	จีเส้นคอนเสิร์ต "ยี่เกซึ่งซากั้งแปดตลบ"	2	43.13	เพลง,เหตุการณ์	ต๋อย,หน้อย,แก,คิต,มินทร์
6	เฮฟวีลีเกอล มวน 6	1	51.09	เพลง,เหตุการณ์	ต๋อย,หน้อย,แก,คิต,มินทร์
	จีเส้นคอนเสิร์ต "กองร้อยอรอยฮา"	2	41.25	เพลง,ละคร(ลิเก)	ต๋อย,หน้อย,แก,คิต,มินทร์,ทีมงาน
7	เบ็ด เข็ญยิ้ม	1	47.02	ละคร	เบ็ด,หนู,จะเอ,ขมื่น,บัวทอง,ตุมตอม,บริการหญิง
	ฮาสุดซิด ชุดที่ 33	2	24.39	เพลง,พูดคุย	เบ็ด,หนู,จะเอ,ขมื่น,บัวทอง,ตุมตอม,บริการหญิง
8	เบ็ด เข็ญยิ้ม	1	48.12	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	เบ็ด,หนู,จะเอ,ขมื่น,บัวทอง
	ฮาสุดซิด ชุดที่ 83	2	22.54	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	เบ็ด,หนู,จะเอ,ขมื่น,บัวทอง
9	เดอ ดอกสะเดา	1	50.52	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	เดอ,หน้าขาว,อ้วน,สังข์,แวน,สายัณห์,แดง,สุเทพ
	ฮาสุดซิด ชุดที่ 84	2	33.55	เพลง,ละคร,เหตุการณ์, พูดคุย	เดอ,หน้าขาว,อ้วน,สังข์,แวน,สายัณห์,แดง,สุเทพ
10	เดอ ดอกสะเดา มวน 12	1	51.47	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	เดอ,หน้าขาว,อ้วน,สังข์,แวน,สายัณห์,แดง
	จีเส้นคอนเสิร์ต "ฝันดีฝันร้ายซ้ำบ้ายฮา"	2	41	เพลง,ละคร	เดอ,หน้าขาว,อ้วน,สังข์,แวน,สายัณห์,แดง
11	ชวนชื่น มวน 19	1	52.33	เพลง,ละคร	ทวม,จิม,แวน,สูง,เหยิน,แคระ,หลอ,จอย,ทีมงาน
	จีเส้นคอนเสิร์ต "ผับคนชราฮามาแคนซ์"	2	38.4	เพลง,ละคร(ลิเก)	ทวม,จิม,แวน,สูง,เหยิน,แคระ,หลอ,จอย,เด็ก
12	ชวนชื่น มวน 20	1	39.56	เพลง,ละคร(ไซนสอด)	ทวม,จิม,แวน,สูง,เหยิน,แคระ,หลอ,จอย,ทีมงาน
	จีเส้นคอนเสิร์ต "ดีลังกาฮาสามตลบ"	2	36.5	เหตุการณ์	ทวม,จิม,แวน,สูง,เหยิน,แคระ,หลอ,จอย,ทีมงาน
13	ศรีหนุม เข็ญยิ้ม มวน 28	1	129.20	เพลง,ละคร,เหตุการณ์, พูดคุย	ศรีหนุม,เล็ก,เงิน,หยอง,ชาลี,อุ,คนดู
	รวมมิตรสะกิดฮา				
14	ศรีหนุม เข็ญยิ้ม มวน 30	1	54.4	เหตุการณ์(ลิเก)	ศรีหนุม,เล็ก,เงิน,ชาลี,อุ
	จีเส้นคอนเสิร์ต "โกยเสียงฮาข้างโรงยี่เก"	2	40.05	เพลง,เหตุการณ์(ลิเก)	ศรีหนุม,เล็ก,เงิน,ชาลี,อุ
15	โน้ต เข็ญยิ้ม	1	50.18	ละคร(ลิเก)	โน้ต,เร,ถั่วแระ,จ๊อด,เต่า,โจ๊ก
	ฮาสุดซิด ชุดที่ 73	2	36.55	เพลง,เหตุการณ์	โน้ต,เร,ถั่วแระ,จ๊อด,เต่า,โจ๊ก
16	โน้ต เข็ญยิ้ม	1	40.08	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	โน้ต,เร,ถั่วแระ,จ๊อด,กระรอก,ปลาการ์พ
	ฮาสุดซิด ชุดที่ 80	2	48.48	ละคร(ลิเก)	โน้ต,เร,ถั่วแระ,จ๊อด,กระรอก,ปลาการ์พ
17	ดู ดอกกระโดน มวน 8	1	38.45	เพลง,เหตุการณ์(ลิเก)	ดู,ปุ,เล็ก,นพ,ทองก้อน,โทะเร,ทีมงาน
	จีเส้นคอนเสิร์ต "ฮาโลดขยับเหงือก"	2	43.39	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ดู,ปุ,เล็ก,นพ,ทองก้อน,โทะเร
18	ดู ดอกกระโดน มวน 13	1	40.48	เพลง,ละคร	ดู,ปุ,เล็ก,นพ,ทองก้อน,โทะเร
	จีเส้นคอนเสิร์ต "ระคนเศร้าละครฮา"	2	31.44	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	ดู,ปุ,เล็ก,นพ,ทองก้อน,โทะเร
19	เทพ โพธิ์งาม มวน 8	1	100.15	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	เทพ,หน้อย,หม่า,ทีมงาน,คนดู
	สงเสียงฮากับป่าเทพ	2	20.24	เพลง,เหตุการณ์,พูดคุย	เทพ,หน้อย,หม่า,ทีมงาน,คนดู

ที่	คณะ/ชุด	ช่วงที่	ความยาว	วิธีการนำเสนอ	ผู้แสดง
20	เทพ โพธิ์งาม ม้วน 9 ครบเครื่องฮาภาษาเทพ"	1	38.33	เพลง, เหตุการณ์	เทพ, น้อย, หม่า, แฉง, แฉง, ชาตี
		2	52.21	เพลง, ละคร, เหตุการณ์	เทพ, น้อย, หม่า, แฉง, แฉง, ชาตี
พุดคุย					
21	ซูศรี เขียวยิ้ม ฮาสุดขีด ชุดที่ 39	1	40.05	เพลง, ละคร	ซูศรี, น้อย, ตู, โหنگ, ต้า, อ้วน,
		2	55.04	เพลง, เหตุการณ์, พุดคุย	ซูศรี, น้อย, ตู, โหنگ, ต้า, อ้วน, หม่า
22	ซูศรี เขียวยิ้ม ม้วน 9 บอกรั้งกลิ้งก้าก้าก"	1	46.03	เพลง, เหตุการณ์, พุดคุย	ซูศรี, น้อย, ตู, โหنگ, ต้า, อ้วน,
		2	38.17	ละคร, พุดคุย	ซูศรี, น้อย, ตู, โหنگ, ต้า, อ้วน, หม่า
23	ซูเปอร์โจก ฮาสุดขีด ชุดที่ 35	1	46.35	เพลง, เหตุการณ์, พุดคุย	ทองเบ๊, สุเทพ, พล, ศรีบาน, ตอง, ขจร, หม่า
		2	39.1	เพลง, เหตุการณ์	ทองเบ๊, สุเทพ, พล, ศรีบาน, ตอง, ขจร, หม่า
24	ซูเปอร์โจก ม้วน 21 จีเส้นคอนเสิร์ต "อับดุลยลูนเสียงฮา"	1	46.1	เพลง, เหตุการณ์, พุดคุย	ทองเบ๊, สุเทพ, พล, ศรีบาน, ตอง
		2	43.58	ละคร (ลิเก)	ทองเบ๊, สุเทพ, พล, ศรีบาน, ตอง

กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย

การแสดงตลกตามทางสรรพสินค้า กลุ่มผู้ชมเป้าหมายคือ ผู้ชายวัยทำงานทั่วไป หรือกรรมการ ส่วนการแสดงตลกตามสถานเริงรมย์ กลุ่มผู้ชมเป้าหมายคือ ผู้ชายที่มีฐานะทางการเงินสูงพอที่จะเที่ยวตามสถานเริงรมย์

ผู้แสดง

ผู้แสดงตลกในแต่ละคณะจะมีประมาณ 5-7 คน ไม่รวมนักดนตรีและพนักงานเบื้องหลัง บางคณะอาจมีมากกว่าหรือน้อยกว่าก็ได้ไม่จำกัดตายตัว มีการแบ่งหน้าที่กันภายในเพราะในการเล่นตลกแต่ละครั้ง จะมี ตัวปูหรือแม่คู่ คือผู้ทำหน้าที่จุดประเด็นเรื่องต่างๆ ให้แก่ผู้แสดงคนอื่นๆ ตัวตบหรือลูกคู่ คอยเล่นมุขตลกตามที่ตัวปูส่งมาให้ ทั้งตัวปูและตัวตบจะคอยรับส่งมุขตลกกันไปมาเพื่อให้เกิดความซ้ำซ้อน นอกจากนี้บางคณะยังมี ตัวลาวหรือตัวอีสาน ตัวกระเทย ตัวสายัณห์ ฯลฯ ตามแต่จะนัดแนะตกลงกัน และบางครั้งบุคคลหนึ่งอาจทำหน้าที่มากกว่าหนึ่งอย่างก็เป็นไปได้ไม่จำเพาะเจาะจง

คณะล่อตอก

ล่อตอก - หัวหน้าคณะ รูปร่างเตี้ย คล้ำ และอายุมาก มีหน้าตาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ใครเห็นก็หัวเราะ มักจะเป็นผู้ชี้ขาดในการแสดง แต่ไม่มีหน้าที่คุมการแสดง หรือแม่คู่แต่อย่างใด ปรากฏตัวในตอนท้ายของการแสดงเสมอ

อัน - ภรรยาในชีวิตจริงของล่อตอก รูปร่างหน้าตาดี อ่อนวัยกว่าล่อตอกมาก ร้องเพลงได้ไพเราะ และจะมีบทบาทเหนือกว่าทุกคนแม้กระทั่งล่อตอกเองในบางครั้ง

- โฆษก - ทำหน้าที่เป็นแม่คู่ และคอยดูแลการแสดงให้เป็นไปตามที่กำหนด รูปร่างท้วม
- หล่อ - ทำหน้าที่เป็นลูกคู่ รูปร่างเล็ก หน้าตาคล้ายคลึง พันหลอ คล่องแคล่วในการเจรจา มักถูกทำให้เจ็บตัว
- อ้วน - รูปร่างอ้วนมาก ผมยาวหยิก ตาดี คล่องแคล่วพอประมาณ มักถูกทำให้เจ็บตัว
- สายัณห์ - เป็นตัวสายัณห์ของคณะ รูปร่างผอมสูง หน้าตาคมคาย ลีลาท่าทาง สุภาพนุ่มนวล พูดสำเนียงอีสาน
- ท้วม - รูปร่างท้วม วัยกลางคน มีผมขาวบ้างประปราย
- ผอม - รูปร่างผอม หน้าขาว สามารถทำเสียงแหลมได้ ฉะฉานในการแสดง

คณะดี ดอกมะดัน

ในช่วงที่ศึกษามีสมาชิกชุดเดียวกับที่แสดงในช่วงไลฟ์โชว์ หากแต่มีผู้แสดงเพิ่มมาอีกคนในคณะดี ดอกมะดัน ม้วน 10 ตอนฮาโลดโน้ตบีตบีตได้แก่

- ท้วม - มีบทบาทชัดเจนในการดำเนินการแสดง หรืออีกนัยหนึ่งทำหน้าที่เป็นแม่คู่ รูปร่างอ้วนพอท้วม คล่องแคล่ว รับส่งมุขได้เป็นอย่างดี

คณะเฮฟวี่สี่เกลอ

ต๋อย - หัวหน้าคณะ รูปร่างอ้วน ผิวดำ เป็นทั้งแม่คู่และผู้ควบคุมการแสดงทั้งหมด มีความสามารถในการตีระนาด

- หนอย - รูปร่างท้วม รับมุขและปล่อยมุขได้รวดเร็ว มักจะเล่นเป็นคนดู และจะโดนตีหัว
- แก - รูปร่างใหญ่ หน้าขาว ตาโต ผมเกรียน พันเหย็น เป็นตลกสังขารของคณะ แม้แต่แต่งตัวก็แต่งให้ดูตลกเกินจริง และจะโดนตีบเสมอ

คิด - รูปร่างพอดี ท้วมเล็กน้อย ผิวขาว เป็นตัวลามกประจำคณะ โดยเฉพาะท่าทาง มีอาการซุ่มซ่ามอย่างเห็นได้ชัด มีความสามารถในการเป่าทรัมเป็ต

มินทร์ - รูปร่างผอม หน้าตาคมคาย จึงได้รับบทบาทให้เป็นผู้หญิง หรือกะเทยประจำคณะ ร้องลิเกได้ไพเราะ

คณะเบ็ด เชิญยิ้ม

มีสมาชิกในคณะชุดเดียวกับที่แสดงในช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์

คณะเดอ ดอกสะเดา

เดอ - หัวหน้าคณะ รูปร่างเตี้ย ท้วม มีเส้นที่ตรงไฟที่หน้าผาก และผมม้า มีปฏิภาณไหวพริบในการรับส่งมุขตลก เป็นผู้ชี้ขาดในการแสดงแต่ละชุด มักจะปรากฏตัวเป็นคนสุดท้าย

- หน้าขาว - ลักษณะที่เห็นเด่นชัด คือ ใบหน้าทาแป้งขาววอกเสมอ ผมยาวมัด เป็นผู้ดูแลการแสดงช่วงก่อนที่เด็จะปรากฏตัว คอยส่งมุขและปล่อยมุขไปในเวลาเดียวกัน
- อ้วน - รูปร่างอ้วน เตี้ย ผมยาวถึงกลางหลังย่อมนเป็นสี่ทง มีความคล่องแคล่ว มักจะถูกเล่นผม มีความสามารถพิเศษ คือ กระดิกนมได้
- ลิ่งซ์ - มีลักษณะเด่นที่ผมบนศีรษะ คือ ผมตั้งแข็งเป็นแนวตรงกลางจากหน้าผากจรดท้ายทอย ด้านข้างสองด้านโกนเกลี้ยง สามารถพูดภาษาเขมรได้ และจะปรากฏตัวหลังผู้อื่นแต่มาก่อนเด็ มักโดนตบศีรษะเป็นประจำ และปล่อยมุขทะเล้งอยู่บ่อยครั้ง
- แวน - รูปร่างเตี้ย ท้วม หน้าผากกว้างมาก ทางด้านหลังศีรษะกลอนผมจนเกลี้ยง ตาเขสวมแว่นตาโตสีม่วง เครื่องแต่งกายประจำ คือ ชุดเอี้ยม พูดสำเนียงอีสาน และร้องเพลงลูกทุ่งได้ไพเราะ
- สายัณฑ์ - รูปร่างอ้วน เตี้ย มีอาการพิการทางสติปัญญาประเภทดาวนซินโดรม แต่สามารถมีส่วนร่วมในการแสดงได้เป็นอย่างดี ปรากฏตัวพร้อมเด็เสมอ
- แดง - สุภาพสตรีคนเดียวของคณะ รูปร่างหน้าตาดี มักจะถูกรุกรานทางเพศ
- คณะชวนชื่น
- ท้วม - รูปร่างท้วม ผมยาวย่อมนสี่ทงเลื่อมตามสมัยนิยม คอยควบคุมการแสดงทั้งหมด หรือไม่ก็รับบทเป็นตัวเอกของการแสดง คล่องแคล่วในการรับและส่งมุข
- จิ้ม - รูปร่างลั่นทัด รับบทเป็นตัวเอกของการแสดงในทุกชุด มีความสามารถในการรำโขน และร้องโขน ร้องลิเก
- แวน - รูปร่างผอม สวมแว่น ชอบพูดคำหยาบ มีความสามารถในการร้องลิเก
- สูง - รูปร่างสูง เป็นผู้ดำเนินการแสดง และเป็นได้ทั้งนักแสดง
- เหยิน - รูปร่างผอม หน้าผากกว้าง ฟันเหยินเล็กน้อย ใบหน้ารูปรี
- แคะ - รูปร่างเตี้ยแคะ ตาโต คล่องแคล่วทะมัดทะแมง ใช้สังขารเป็นประโยชน์ในการแสดงอย่างมาก ซึ่งมักจะโดนเสียดสีสังขาร และถูกทำให้เจ็บตัวเสมอ
- หล่อ - รูปร่างหน้าตาดี มีความสามารถในการร้องลิเก
- จอย - สุภาพสตรีคนเดียวในคณะ รูปร่างหน้าตาดี เสียงแหลม สามารถพูดได้เร็วและเร็ว มักจะถูกเล่นมุขทะเล้ง
- เด็ก - ลูกของท้วม หน้าตาคล้ายคลึง ไ่วผมยาวย่อมนสี่ทงเลื่อมเช่นเดียวกัน
- นอกจากนี้ยังมีสมาชิกที่แสดงเป็นตัวประกอบ หรือคอยอ่านวนความสละดวกในการแสดงอีกมากมาย ซึ่งไม่ค่อยจะมีบทบาทเท่าไรนัก เป็นเพียงแค่ปรากฏตัวเดินเข้าออกฉากเท่านั้น ไม่มีการปล่อยมุขแต่อย่างใด เช่น แก, ปากหนา, อ้วน ฯลฯ

คณะศรีหนุ่ม เชิญยิ้ม

- ศรีหนุ่ม - หัวหน้าคณะ รูปร่างท้วมใหญ่ มีเสียงแหลมเป็นเอกลักษณ์ มักใช้เสียงแหลมนี้เมื่อต้องการเปลี่ยนอารมณ์ หรือแสดงความเป็นสตรี พูดสำเนียงท้องถิ่นได้ทุกภาค มีเสน่ห์ทางด้านหน้าตาเมื่อทำทีท่าว่าไม่รับรู้กับสถานการณ์นั้นๆ ปรากฏตัวหลังสุดเสมอ และเมื่อออกมาจะมีบทบาทตลอดเวลาจนจบ
- เล็ก - โฆษกประจำคณะ คอยดูแลควบคุมการแสดงและเป็นแม่คู่
- เนิน - ลูกคู่ หน้าตาดี มีท่าเต้นเป็นของตนเองโดยเฉพาะ พูดสำเนียงเหนือได้ และสามารถร้องลิเกได้ไพเราะ
- หยอง - รูปร่างผอม ผมเกรียน หน้าตาบ่งชัดว่าเป็นคนอีสาน พูดสำเนียงอีสานได้ชัดเจน ชอบพูดหยาบคาย และมักจะถูกตีหัวเสมอ
- ชาลี - รูปร่างเตี้ย ท้วม ผมยาว เป็นคนใต้ หน้าตาทำทางซื่อ
- อุ - ผมกระรอก เป็นลูกคู่ที่ไม่ค่อยมีบทบาทเท่าไรนัก ทะลึ่งเล็กน้อย

คณะไนต์ เชิญยิ้ม

ในช่วงที่ศึกษาปริญญาตรีได้พบกับที่แสดงในช่วงไลฟ์โชว์ หากแต่มีผู้แสดงเพิ่มใน คณะไนต์ เชิญยิ้ม ฮาสุดซิด ชุดที่ 73 คือ

- เตา - ลูกคู่ความสามารถรับส่งมุขสูง รูปร่างเล็ก หน้าตาหล่อ ออกเสียง "ส" เป็น "ฉ" เสมอ มีวลีประจำตัวคือ "ฮานากา"
- โจ๊ก - รูปร่างสูงใหญ่ ทำหน้าที่เป็นโฆษกของคณะ และเป็นแม่คู่ในบางขณะ ปัจจุบันทั้งเตาและโจ๊กไม่ได้เป็นสมาชิกของคณะไนต์ เชิญยิ้มแล้ว

คณะคู่ ดอกกระโดน

- คู่ - หัวหน้าคณะ รูปร่างผอม ผมหยิกหยอย ชอบทำหน้าตาคล้ายลิง ทำเสียงต่ำ และทำบุคลิกเป็นคนบ้านนอกแสดงความซื่อ โง่ คอยตบมุขคนอื่นเสมอ
- ปู - โฆษกประจำคณะ รูปร่างหน้าตาดี มีความสามารถทางดนตรี เช่น ตีระนาด เป่าแคน พากย์เสียงต่างๆ ได้ บางครั้งจะแสดงตัวเป็นกะเทย
- เล็ก - ไปหน้าแก่ หน้าหล่อ เป็นที่นากลัวแก่สมาชิกคนอื่น ชอบพูดจาไม่รู้เรื่อง
- นพ - อายุค่อนข้างมาก สามารถร้องลิเก และร้องเพลงสากลได้อย่างไพเราะ
- ทองก้อน - รูปร่างหน้าตาดี ตีระนาดกำลังจะล้าน สามารถร้องลิเก และร้องเพลงได้ไพเราะ มักแสดงตัวเป็นกะเทย คล่องแคล่วในการเต้น
- โทเร - รูปร่างผอม ปากกว้างมาก จมูกใหญ่ มีเสน่ห์ที่หัวเราะ เป็นตัวผู้หญิงประจำคณะ ทำให้หลายครั้งมักแสดงตัวเป็นกะเทย เต้นเก่งมักจะเต้นคู่กับทองก้อน พูดสำเนียงใต้ได้

นอกจากนี้ยังมีผู้แสดงประกอบคนอื่นที่ไม่มีบทบาทในการแสดงเท่าไรนัก เป็นเพียงแค่การปรากฏตัวเท่านั้น ใน คณะดุ ดอกระโดด ม้วน 8 จีเส้นคอนเสิร์ต ตอนฮาโลดขยับเหวี่ยง ชุดที่ 1 มีผู้แสดงคนหนึ่งพูดภาษาเขมรได้ และร้องเพลงเขมรได้ ผู้แสดงคนอื่นไม่มีบทสนทนาแต่อย่างใด

คณะเทพ โพธิ์งาม

เทพ - หัวหน้าคณะ รูปร่างผอมสูง หน้าหัก คีระกะกำลังจะล้าน สามารถกระดิกหนังหัวได้ ทำหน้าที่ควบคุมการแสดง และรับส่งมุข พูดภาษาถิ่นต่างๆ ได้

น้อย - น้องสาวของเทพ หน้าตาคล้ายคลึงกันมาก มักจะถูกคุกคามทางเพศระหว่างการแสดงเสมอ คอยปลอบประโลมผู้ชมที่เข้ามาชมการแสดง ร้องลิเกได้

หม่า - ลูกคู่ รูปร่างเตี้ย หน้าตาบ่งชัดว่าเป็นคนอีสาน ชอบพูดภาษาอีสาน ซี้ไวยวาย มักแสดงบทบาทที่ไม่คำนึงอาวุโสมาชิกเท่าไรนัก มีความคล่องแคล่วในการพูดจา และท่าทางหยาบโสน

แฉง - รูปร่างอ้วน ชอบทำตาเซ่ พูดภาษาเหนือได้ และสามารถเป่าแซ็กโซโฟน มักแสดงอาการทะเล่ และถูกทำให้เจ็บตัวเสมอ

แดน - รูปร่างสูง ผิวดำ คีระล้าน ผมหยิก มักถูกทำให้เจ็บตัว

ชาติ - ลูกคู่ที่ไม่ค่อยมีบทบาทเท่าไรนัก รูปร่างเตี้ยลั่นหัด

นอกจากนี้ยังมีสมาชิกในคณะที่เดินเข้าออกเวทีเพื่อสร้างบรรยากาศ ที่เป็นพิเศษคือ ภรรยาของหม่าที่ร่วมแสดงสร้างความฮาได้ชั่วขณะหนึ่ง

คณะซูศรี เขียวยิ้ม

ซูศรี - หัวหน้าคณะ ผิวคล้ำ มีฟันหลอ 1 ซี่ มักใช้ลีลาของเสียงในการเล่นมุข และจะคอยตบมุขคนอื่น

น้อย - โฆษกประจำคณะ รูปร่างหน้าตาดี เป็นแม่คู่ มีลีลาในการเต้นงดาม

ตู้ - รูปร่างผอม ฟุงบ่อง แสดงเป็นกะเทยได้สมบทบาท พูดสำเนียงใต้ได้ ทนทานกับน้ำตาเทียน

โหนง - รูปร่างท้วมใหญ่ ตาดี

ดำ - รูปร่างผอม ผิวคล้ำ แสดงท่าทางต่างๆ ได้น่าขัน สามารถพูดอีสานได้

อ้วน - รูปร่างอ้วนมาก พูดสำเนียงอีสาน และมักจะถูกทำให้เห็นกัน

คณะซูเปอร์โจ๊ก

ในช่วงที่ศึกษา มีสมาชิกชุดเดียวกันกับที่แสดงในช่วงไลฟ์โชว์ แต่คณะซูเปอร์โจ๊ก ฮาสุดขีด ชุดที่ 35 มีสมาชิกเการวมแสดงอยู่ คือ

ขจร - ลูกคู่วัยสูงอายุ สามารถร้องเพลงได้หลายแนวหลายภาษา

ภายหลังเกิดการเปลี่ยนแปลงสมาชิกในคณะโดยขจรออกไป และคมเข้ามาแทนเป็นคณะซูเปอร์โจ๊กในปัจจุบัน

วิธีการนำเสนอ

สำหรับระยะเวลาการแสดงที่มีความยาวมากกว่ารายการตลกประเภทอื่น ทำให้เหล่าคณะตลกต้องหากลเม็ดเด็ดพรายเพื่อที่จะตรึงคนดูไว้ให้นานที่สุด วิธีการนำเสนอต่างๆ จึงถูกนำขึ้นมาใช้อย่างมากมายด้วยกัน ได้แก่ “เพลง” คณะตลกทุกคนทุกคณะมีการใช้เพลงประกอบการแสดงจนถึงใช้เพลงในการดำเนินเรื่องสร้างความตลกคละเคล้ากันไป วิธีการต่อมาคือ “การสร้างเหตุการณ์” มีลักษณะคล้ายกับตลกในช่วงไลฟ์โชว์ รายการไวไลท์โชว์ คือเป็นสถานการณ์ที่ไม่มีปมปัญหาและจุดคลี่คลาย ตลอดจนองค์ประกอบอื่นของละครอย่างชัดเจน หากแต่เป็นสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้นักแสดงมาปล่อยมุขสลับกันไป แต่ก็มีส่วนที่มีวิธีการนำเสนอเป็นแบบ “ละคร”

อีกวิธีการหนึ่งคือการใช้ศิลปะพื้นบ้านอย่าง “ลิเก” เป็นวิธีการนำเสนอโดยที่จะมีชุดลิเกเป็นเสมือนสิ่งบ่งชี้ความเป็นลิเกที่ชัดที่สุด ส่วนบทร้อง บทเจรจา นั้น เป็นเพียงความสามารถของตลกบางคนเท่านั้น ซึ่งหาไม่ใคร่ได้ง่ายเท่าไรนัก ดังที่ปรากฏว่าลิเกบางคณะมีการออกแขกอย่างง่าย ๆ พอเป็นพิธีเท่านั้น และวิธีสุดท้ายที่พบคือ “การพูดคุย” นักแสดงตลกพูดคุยสลับยกกันไปมา ด้วยภาษาที่ธรรมดาจนถึงขั้นหยาบโลนรุนแรงทางความหมาย แต่มักจะเป็นคำพูดในประการหลังเสมอที่สร้างเสียงหัวเราะได้ วิธีการนำเสนอที่ดูเหมือนง่ายวิธีนี้ต้องใช้ความสามารถในการเล่นตลกอย่างมาก เพราะไม่มีวิธีการอื่นใดที่มาช่วยให้เข้าชั้น นอกจากคำพูดคำเจรจาเท่านั้น

บทโทรทัศน์

การแสดงที่อาศัยปฏิภาณไหวพริบของนักแสดงเป็นสำคัญนี้ ไม่มีบท โครงเรื่อง คำแนะนำต่างๆ มากไปกว่านักแสดงจะต้องพูดอะไรหรือเล่นอย่างไร การแสดงแบบนี้นักแสดงเป็นผู้ที่กำหนดความเป็นไปของเรื่องราวแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งต้องใช้ความสามารถในการแสดงอย่างสูง พร้อมทั้งมีพื้นฐานการแสดงอย่างดี มีความเข้าใจในกระบวนการทั้งหมด อีกทั้งควรมีความสามารถพิเศษรอบด้าน ทั้งทางร้อง ทางรำ ทางเล่น ฯลฯ ที่จะสามารถนำมาเรียงร้อยต่อกันเป็นเรื่องราวสร้างความสนุกสนานได้ เพราะไม่มีผู้เขียนบทและผู้กำกับการแสดงที่จะมากำหนดเรื่องราวให้เล่น

นักแสดงตลกที่ไม่มีบทจะเป็นผู้กำหนดเรื่องราวที่จะเล่น โดยอาศัยความรู้ที่เท่าทันกัน มีความเข้าใจกันและกันเป็นอย่างดี เพราะถ้าหากนักแสดงผู้หนึ่งผู้ใดรับมุขไม่ทัน การดำเนินเรื่องย่อมหยุดชะงักขาดตอนก็เป็นได้ เนื่องจากไม่มีการกำหนดแนวทางไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งการแสดงแบบนี้ไม่เอื้อต่อการที่นักแสดงจำนวนมากในฉากเดียวกัน เพราะนักแสดงไม่ถูกกำหนดให้เป็นไปในทิศทางที่ตั้งไว้ โอกาสที่จะเกิดความเข้าใจผิดย่อมมีสูง เว้นแต่เป็นที่รู้กันว่าบทบาทที่เด่นจะเป็นของใคร และใครจะคอยทำหน้าที่เสริม

เนื่องจากรายการตลกแบบนี้ไม่มีบทคอยกำหนดทิศทาง ความเปลี่ยนแปลงจึงเกิดขึ้นได้ง่าย และมักก่อให้เกิดความยากในการควบคุมจากผู้มีอำนาจตัดสินใจ เมื่อเป็นเช่นนี้ในกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์จึงยากที่จะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เพราะต้องอาศัยบุคคลที่รู้เท่าทันนักแสดง ทั้งในขั้นตอนการผลิตและหลังการผลิต ทว่ารายการประเภทนี้มีความสดของเรื่องราวอย่างมาก เพราะไม่มีทางที่จะรู้ว่าเรื่องใดประเด็นใดจะถูกนำมาล้อให้ตลก อยู่ที่นักแสดงเป็นผู้กำหนดเท่านั้น และยังไม่มีการซ่อมล่วงหน้าแล้วความสามารถจึงเป็นสิ่งจำเป็นค่อนข้างสูง

รายการตลกในรูปแบบนี้ไม่เป็นที่พบเห็นเท่าไรนักสำหรับรายการโทรทัศน์ เพราะเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนข้อบังคับต่างๆ ที่ลื่อนี้กำหนดไว้อย่างเข้มงวด ทว่ามีพบเห็นเป็นรายการตลกทางวิดีโอเทป บางคณะ

น้อยเล่นกับคนดูที่เป็นพนักงานรักษา

ความปลอดภัยโดยหยิบกระบองมาเล่น

น้อยเอาระบองเคาะหัวหมา

หมาหันกระบองทางด้านตามจับให้หน่อย

น้อยหันไปเรียกพนักงานฯ

แหยมกระบองกับพนักงานฯ

เทพเลยदानน้อย

หมา: นี่ๆๆ ตั้งแต่ไม่มีตัวนี้ชอบกระบองนะ

เทพ: เนี่ยน้อยดิเนะ มึงซื้อถุงยางอนามัยมาใช้ได้แล้ว

หมา: แต่ถาเข้าต้องเข้าด้านนี้นะพี่ เข้าด้านที่มันขยักนะ

น้อย: นี่ที่รัก ที่รัก ขึ้นมาเดะๆ ทำเป็นอายเดียวตีเลย

หมา: ทะเล่ๆๆ เขา เดียวเขาขึ้นมา เอาระบองตีหน้ามึงจะรู้สิ

เทพ: ฉิบหาย นี่กระเจียวไปตีหน้า ขี้เบียดติดจมูก อีहांนี้ ไปแหยมเขาอยู่นั้น

แหละ

(คณะเทพ โพธิ์งาม ม้วน 8 "ส่งเสียงฮากับป่าเทพ" ช่วงที่ 2)

"...การเริ่มต้นของศิลปินมันต้องมาจากธรรมชาติ ซึ่งต้องเอานิสัยของเขา สันดานของเขาจริงๆ มาเล่นแล้วถึงจะเป็นไปได้ การเล่นตลกเหมือนกัน ทำอะไรก็แล้วแต่ เขาต้องมีวิญญาณของเขาเองที่เอามาเล่น ไม่ใช่เอาวิญญาณของคนอื่นมาเล่น อย่างคนอื่นเขียนเรื่องมาให้เล่น อันนั้นไม่ใช่ของตัวเองเลย มันเป็นวิญญาณของคนอื่นมาให้เล่น...เวลาเล่นไม่มีสคริปต์ขึ้นอยู่กับนิสัยสันดานของเรา เราเอาสันดานของเรามาเล่นเลย แล้วมันจะไม่มีหมด หมดมุขจะไม่มี เหมือนเราคุยเล่นธรรมดา แล้วไม่ต้องคิดเป็นเรื่องเอามาเล่น ถ้าคิดเป็นเรื่องจะไม่ได้นาน แล้วเราจะไปได้ไม่ไกล สมอมเราจะอยู่ตรง นั้นแค่นั้นเอง มันไม่มีโอกาสจะพลิกแพลง..."

(สุเทพ โพธิ์งาม, สัมภาษณ์, 25 ตุลาคม 2539)

องค์ประกอบอื่นๆ

ในจำนวนเทปวิดีโอการแสดงตลกของบริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัดทั้งหมดนั้น เป็นการบันทึกการแสดงที่เกิดขึ้นในห้างสรรพสินค้า เช่น ห้างเมอร์รี่คิงส์ รังสิต, ห้างหลักสี่พลาซ่า, ห้างพาด้า หัวหมาก ส่วนเทปวิดีโอการแสดงตลกของบริษัท ไรท์พิคเจอร์ส จำกัดนั้น ส่วนใหญ่เป็นการบันทึกการแสดงในสถานเริงรมย์ โดย

เฉพาะที่กรุงธนคอมเพล็กซ์ ส่วนน้อยจึงเป็นการบันทึกการแสดงตามห้างสรรพสินค้า ทั้งห้างสรรพสินค้าและสถานเริงรมย์จะมีเวทีสำหรับแสดงซึ่งทางเจ้าของสถานที่ได้จัดเตรียมไว้ โดยไม่มีการตกแต่งเพิ่มเติมจากแต่อย่างใด เว้นแต่ป้ายโฆษณาของทางเจ้าของสถานที่ติดอยู่ รวมทั้งป้ายตราบริษัทผู้ผลิตเทปวิดีโอและผู้ให้การสนับสนุนรายย่อยอื่นๆ

ทางด้านเครื่องแต่งกายเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คณะตลกมีลักษณะที่โดดเด่นจากตลกประเภทอื่น เครื่องแต่งกายที่ใช้ในการแสดงมี 3 แบบคือ ชุดหลอ ชุดล่าลอง และชุดตลก โดยที่ชุดหลอจะเป็นเครื่องแต่งกายแบบแผนของทั้งคณะ มีลักษณะเหมือนกันหมดเช่น ชุดสูท ชุดทักซิโด อาจมีความต่างบ้างเช่น ลายเนคไท เป็นต้น ชุดล่าลองจะเป็นชุดสุภาพธรรมดาไม่จำเป็นต้องมีแบบแผน และชุดตลกซึ่งเป็นชุดที่เรียกเสียงฮาได้จากเครื่องแต่งกายเช่น ชุดว่ายน้ำ ชุดผู้หญิง ชุดลีกแบบต่างๆ ที่ไม่เป็นชุดครบเครื่อง หรือชุดที่มีความผิดปกติในการสวมใส่ในชีวิตประจำวัน แต่จะสอดคล้องกับการแสดงที่เล่น

นอกจากนี้สิ่งที่ขาดเสียไม่ได้บนเวทีคือ วงดนตรี ที่คอยทำหน้าที่บรรเลงดนตรีสำหรับทั้งนักร้องและตลก และยังช่วยสร้างเสียงประกอบต่างๆ อีกด้วย ที่สำคัญเสียงหนึ่งคือ เสียงประกอบจังหวะมุขตลกประเภทเสียงกลองและฉาบ อันเป็นการกระตุ้นอารมณ์ของทั้งผู้ชมและผู้แสดงได้เป็นอย่างดี

และเป็นที่แน่นอนจะต้องมีผู้ชมเสมอ ซึ่งผู้ชมของทั้งสองสถานที่ต่างมีความหลากหลายทางวัย เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางสังคม แต่ทุกคนล้วนต้องการความสนุกสนาน ผู้ที่มาเที่ยวตามสถานเริงรมย์ส่วนมากจะมาเพื่อรับประทานอาหาร สังสรรค์หาความสุขจากการฟังเพลง เสพเครื่องมินิเมา ผ่อนคลายความตึงเครียด หรืออาจต้องการบริการทางเพศ ส่วนผู้ชมตามห้างสรรพสินค้านั้นจะมาเพื่อจับจ่ายใช้สอยซื้อหาสินค้า ด้วยความต่างนี้จึงอาจมีผลต่อการแสดงของคณะตลก

เมื่อเทปวิดีโอตลกเป็นการบันทึกการแสดงต่อหน้าผู้ชมในสถานที่ จึงไม่แปลกที่จะพบว่ามีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมและนักแสดง ซึ่งจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับผู้ชมและนักแสดงเช่นกัน บางคณะอาจมีการเปิดโอกาสให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมในการแสดง หรือบางคณะอาจเพียงแค่พูดจาหยอกล้อผู้ชม หรืออาจมีปฏิริยาโต้ตอบในลักษณะอื่น เช่น เสียงปรบมือ การพูดจา เป็นต้น

หากจะถามว่าจุดเด่นร่วมกันของแต่ละคณะในการแสดงตลกตามสถานเริงรมย์ หรือห้างสรรพสินค้าคืออะไร ความหยาบโลนน่าจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุด เพราะแทบทุกคณะตลกมีการใช้คำหยาบ อาจจะหยาบมากหยาบน้อยขึ้นอยู่กับความตองการของคนดูและผู้เล่น แม้จะมีบางที่ไม่มีคำหยาบปรากฏแต่ก็ถือเป็นส่วนน้อยเท่านั้น

ตารางที่ 5.1 แสดงข้อมูลจำเพาะของรายการตกลงทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป

รายการ	รายการสามคนอลเวง	รายการยุทธการขยับเหงือก	รายการขบวนการจี้เส้น	ช่วงไลฟ์โชว์ รายการทไวไลท์โชว์	รายการตกลงทางวิดีโอเทป
ผู้ผลิต	บริษัท แดส เอนเทอร์เทนเมนท์ จำกัด	บริษัท เจเอสแอล จำกัด	บริษัท ทีวีครีเอชัน จำกัด	บริษัท บอว์น แอนด์ แอลโซซิเอตส์ จำกัด	บริษัท ไรท์พิคเจอร์ส จำกัด, บริษัท เอสทีวิดีโอ จำกัด
ที่มา	ต้องการผลิตรายการตกลงที่มีรูปแบบต่างไปจากที่มีอยู่ในโทรทัศน์	ต้องการรายการบันเทิงมากมาย ดูแล้วสบายใจ เฮฮา หัวเราะ	ต้องการรายการตลกยามเช้า ที่มีเนื้อหาสบายๆ สนุกสนาน	ต้องการสร้างชื่อเสียงและรายได้ ที่มากขึ้นกว่าเดิม ให้ตกลงกาแฟ	ต้องการรายการตกลงทางวิดีโอ ที่มีคุณภาพในการผลิต
โครงสร้าง: สถานี วัน เวลา ความยาวเนื้อรายการ จำนวนช่วง จำนวนชุด	ช่อง 5 เสาร์ 11.00-12.00 ประมาณ 45 นาที 5 ช่วง 6-10 ชุด	ช่อง 5 อาทิตย์ 11.00-12.00 43 นาที 4 ช่วง 3-4 ชุด	ช่อง 7 จันทร์-ศุกร์ 09.00-09.30 15-18 นาที 3 ช่วง ชุดเดียว(มีตอนตบบ้าง)	ช่อง 3 อาทิตย์ 16.30-18.00 20 นาที 2 ช่วง ชุดเดียว	ประมาณ 1 ชั่วโมง 20 นาที 1-2 ช่วง 1-2 ชุด
กลุ่มผู้ชมเป้าหมาย	คนทำงานสำนักงาน มีการศึกษา	วัยรุ่นหนุ่มสาว	ชาวบ้านทั่วไประดับกลาง	ครอบครัวชนชั้นกลาง	ผู้ชายเที่ยวตามสถานบันเทิง
ผู้แสดง	ชายหญิงปกติ มีผิดปกติทางเพศ แต่ไม่สะท้อนสิ่งขบถที่ผิดปกติ	ชายหญิงปกติ พยายามเล่นกับสิ่งขบถให้มีความผิดปกติ	ชายหญิงปกติ มีผู้แสดงที่ไม่ปกติในเรื่องสิ่งขบถทุกตอน	ชายล้วน พบความผิดปกติในสิ่งขบถของนักแสดงทุกคน	ชายหญิง พบความผิดปกติในสิ่งขบถของนักแสดงทุกคน
วิธีการนำเสนอ	ละคร, เหตุการณ์	เหตุการณ์, พูดคุย, ละคร, เพลง	ละคร, เหตุการณ์	เหตุการณ์, เพลง, พูดคุย	เพลง, พูดคุย, เหตุการณ์, ละคร
บทโทรทัศน์/ปฏิภาณ	บทโทรทัศน์เกือบสมบูรณ์	บทโทรทัศน์เกือบสมบูรณ์และปฏิภาณนักแสดง	โครงเรื่องสำหรับผูกกับและปฏิภาณนักแสดง	คำแนะนำของนักแสดงและปฏิภาณนักแสดง	ปฏิภาณนักแสดงและคำแนะนำของนักแสดงบางครั้ง
องค์ประกอบอื่นๆ: ฉาก เครื่องแต่งกาย ผู้ชมในห้องส่ง ดนตรี จุดเด่น	เหมือนธรรมชาติ, เหมือนจริง เหมือนจริงเป็นแบบฉบับ ไม่มี ไม่มี การล้อเลียน	เหมือนจริงบนเวที เหมือนจริง, เกินจริง มี มี การหักหลังและการเอาคืน	เหมือนจริงบนเวที เหมือนจริง มี มี การเล่นกับภาษา	ฉากของรายการทไวไลท์โชว์ ชุดสุภาพ, ชุดตลก มี มี การเล่นเรื่องเพลง	ฉากของกาแฟ, ทางสรรพสินค้า ชุดสุภาพ, ชุดตลก มี มี ความหยาบโลน

รูปแบบของจำอวดและละครย่อยในรายการตลกทางโทรทัศน์และวิดีโอเทป

รายการบันเทิงเป็นรายการที่มีเนื้อหาหมิ่นเหม่ในทางประโลมโลก ก็มีความหลากหลายในรูปแบบ หากพิจารณาด้วยเหตุแห่งเนื้อหาแล้ว รายการตลกทางโทรทัศน์ (comedy program) จัดว่าเป็นรายการบันเทิง ประเภทหนึ่งที่มีมุ่งหวังจะสร้างเสียงหัวเราะ ตลอดจนความเพลิดเพลินสนุกสนานให้แก่ผู้ดูผู้ชม ไม่ว่าจะมียุทธวิธี การนำเสนอแบบใดก็แล้วแต่ ทั้งละคร เพลง ปกติกะ ล้วนแล้วแต่ต้องการสร้างความสนุกสนานทั้งสิ้น

รายการตลกเป็นรายการที่ไม่มีแบบแผนตายตัว เพียงแต่จะอย่างไรก็ได้ให้มีเสียงหัวเราะเกิดขึ้นจากผู้ชมรายการเป็นสำคัญ ผู้ผลิตรายการตลกมีแนวทางที่กว้างมากในการสร้างสรรค์รายการประเภทนี้ ขอบเขตที่ไร้ทิศทางทำให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ต่างพยายามคิดค้นหารูปแบบรายการตลกขึ้นใหม่ มีหลายรายการที่ประสบความสำเร็จ แต่ก็มีที่ล้มเหลว อย่างไรก็ตามยังคงมีรายการตลกเกิดขึ้นใหม่อยู่เรื่อยๆ ตราบเท่าที่เป็นความต้องการของผู้ชม

แรกเริ่มเดิมทีการแสดงจำอวดเป็นวัฒนธรรมบันเทิงแขนงหนึ่ง ที่ทำหน้าที่หล่อเลี้ยงสังคมไทยมาช้านาน สร้างความครื้นเครงเป็นที่ชื่นชอบของคนหลายยุคหลายสมัย อีกทั้งแฝงในวัฒนธรรมบันเทิงแขนงอื่นด้วยเป้าประสงค์เดียวกัน โดยเป็นการเล่นเรื่องราวแบบลอยดอก หรือไม่ต่อเนื่องเป็นเรื่องราวอย่างชัดเจน เพราะอาศัยปฏิภาณจากผู้แสดงเป็นสำคัญ อีกทั้งยังมีอิสระในการแสดงอย่างมาก ทั้งในเรื่องเวลา เนื้อหาที่เล่นเป็นต้น

จนกระทั่งวัฒนธรรมโทรทัศน์จากตะวันตกแพร่เข้ามา ตลกก็ไม่มีที่ท่าว่าจะยอมสลายตัวไปโดยง่าย การแสดงตลกของคนไทยได้พยายามปรับเข้าหาวัฒนธรรมใหม่นี้ ด้วยถือเสมือนหนึ่งว่าเป็นอีกช่องทางที่จะบันดาลความสุขให้แก่ผู้ชม รูปแบบละครย่อยทางโทรทัศน์จึงเกิดขึ้นโดยมีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นเรื่องราวภายใต้เงื่อนไขของเวลาที่กำหนดขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีบทโทรทัศน์เป็นตัวกำหนด

เมื่อกลวิธีแสดงตลกแบบเดิมเผชิญหน้ากับเงื่อนไขข้อบังคับของโทรทัศน์ ทางเลือกเพื่อความอยู่รอดและเป็นที่ชื่นชอบจึงเกิดขึ้น รายการตลกทางโทรทัศน์ในปัจจุบันมีความพยายามอย่างยิ่งในการผสมผสานรูปแบบอันเป็นเฉพาะของการแสดงตลกของไทย และเงื่อนไขข้อปฏิบัติทางโทรทัศน์ มีการเลือกและละรูปแบบบางอย่างเพื่อความลงตัว ตลอดจนหาจุดประนีประนอมด้วยการนำเอาข้อดีของทั้งสองรูปแบบมาสร้างสรรค์รายการตลกทางโทรทัศน์เพื่อความเป็นหนึ่ง

รายการสามคนอลเวงเป็นรายการตลกขบขันเดี่ยวที่ประกาศอย่างชัดเจน ถึงที่มาของรายการว่าต้องการสร้างสรรค์รายการตลกที่มีรูปแบบต่างไปจากที่มีอยู่ในโทรทัศน์ ซึ่งในช่วงเวลานั้น รูปแบบของรายการตลกทางโทรทัศน์ส่วนใหญ่มักจะนำเสนอเป็นละครย่อย คือเล่นเรื่องแบบจบในตอน โดยมีผู้แสดงเป็นพวกตลกคาเฟ่ พร้อมกันนั้นในละครย่อยก็ได้มีความเป็น "จำอวด" แฝงอยู่โดยมาก เพราะเป็นแนวทางที่คุ้นเคยสำหรับพวกตลกตามสถานเริงรมย์ ผู้ผลิตรายการสามคนอลเวงจึงได้เพิ่มความย่อยของชุดการแสดง แล้วใช้กระบวนการทำงานทางโทรทัศน์เข้ามาสร้างสรรค์รายการตลกตามแนวทางของตน อันมีลักษณะที่ต่างออกไป

โครงสร้างของรายการ แต่เดิมลักษณะการแสดงตลกอย่างไทยหรือจำอวด ไม่มีการกำหนดเวลาที่เล่นตายตัว ขึ้นอยู่กับผู้แสดงว่าจะสามารถลอยดอกไปได้นานขนาดไหน จนกระทั่งเข้ามาในสื่อ ทั้งสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ การแสดงตลกจำเป็นต้องกำหนดเวลาสำหรับการแสดงที่แน่นอนมากขึ้นตามเงื่อนไขของการออกอากาศทางโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการแต่ละคนพยายามหาโครงสร้างที่เหมาะสมกับแนวทางของรายการตนจนเป็นรูปลักษณะต่างๆ

รายการสามคนอลเวง แบ่งออกเป็น 5 ช่วง มีชุดการแสดงที่ไม่ต่อเนื่องกัน ตอนหนึ่งมีประมาณ 6-10 ชุด มีการตั้งชื่อชุดการแสดงอย่างชัดเจน มีเนื้อหาที่ต่างกัน และมีความยาวไม่เท่ากัน นักแสดงสลับกันเปลี่ยนบทบาทไปตามเรื่องราวต่างๆ เช่นเดียวกับรายการยุทธการขยับเหงือกที่มี 4 ช่วง แต่ละช่วงคือแต่ละชุดการแสดง และไม่ต่อเนื่องกันเสียทีเดียวจำนวน 3-4 ชุด โดยที่แต่ละช่วงแต่ละชุดจะมีเรื่องราวเป็นเฉพาะ บนแนวทางของรายการที่กำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจน แต่ไม่มีการตั้งชื่อชุดการแสดง

รายการขบวนการจี้เส้นแต่ละตอน เป็นส่วนประกอบของชุดการแสดงที่มีเรื่องราวต่อเนื่องกัน แต่มีความยาวไม่แน่นอน บางชุดอาจยาวเพียงแค่ตอนเดียว และบางชุดอาจมีความยาวหลายตอน ในแต่ละตอนมีการแบ่งออกเป็น 3 ช่วง นอกจากนี้ยังมีการตั้งชื่อชุดการแสดงอีกด้วย ส่วนช่วงไลฟ์โชว์ รายการ ทวไลท์โชว์ เป็นการแสดงชุดเดียวในรายการ แต่แบ่งเป็นสองช่วง มีความต่อเนื่องกันของเรื่องราวที่เล่น และรายการตลกทางวิดีโอเทป เป็นการแสดงเพียงชุดเดียวหรือสองชุดเท่านั้นในแต่ละม้วน ทว่าในแต่ละชุดจะมีเรื่องราวหลายเรื่องต่อเนื่องกันระหว่างเล่น แต่ไม่ต่อเนื่องกันในเนื้อหา มีการแบ่งช่วงออกเป็นสองช่วงเท่านั้น และมีความยาวกว่ารายการตลกรายการอื่นมาก

ผู้แสดง จำอวดเริ่มขึ้นครั้งแรกด้วยการมีผู้แสดง 4 ตัว ปรับเพิ่มลดจำนวนไปตามยุคตามสมัยตามรูปแบบตามสถานที่ๆ เล่น น้อยที่สุดคือ 1-2 ตัว เมื่อปรากฏเป็นตลกหน้าม่าน ในจำนวนผู้เล่นของตลกไทยที่มีมาตั้งแต่แรกนั้น สวดศฤง์สัจจะมีตัวแสดงตัวหนึ่งที่เรียกว่าตัวต๊วย มักจะเป็นคนอ้วนพุงป่อง ลักษณะทางกายภาพที่ต่างไปจากเพื่อนร่วมคณะเช่นนี้มีการพัฒนารูปแบบมาจนถึงปัจจุบัน ที่พบว่าการแสดงตลกจะมี "ตัวสังขาร" เป็นผู้แสดงร่วมอยู่ด้วยเสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงไลฟ์โชว์ รายการทวไลท์โชว์ และรายการตลกทางวิดีโอเทป หรือแม้แต่รายการขบวนการจี้เส้น ก็จะมีตัวละครที่มีความบกพร่องทางกายภาพร่วมเล่นอยู่ด้วย ในกรณีที่ไม่มี "ตัวสังขาร" ร่วมการแสดง ก็จะมีความพยายามสร้างบุคลิกตัวละครให้แปลกไปจากปกติอย่างเสนาตึกในรายการยุทธการขยับเหงือก เป็นต้น จะมีก็แต่รายการสามคนอลเวงที่ไม่เน้นในเรื่องสังขารของมนุษย์เท่าไรนัก

รายการที่มีรูปแบบเป็นละครย่อยอยู่สูง มักจะมีวิธีการนำเสนอเป็นแบบละคร หรือเหตุการณ์มากกว่าวิธีการอื่นๆ ดังที่ปรากฏในรายการสามคนอลเวง รายการขบวนการจี้เส้น และรายการยุทธการขยับเหงือก ส่วนอีกสองรายการก็มีวิธีการนำเสนอดังกล่าวอยู่บ้าง แต่ก็เน้นหนักไปใน การพูดคุยหรือเพลง ที่เป็นวิธีการนำเสนอที่อิสระกว่าละครหรือเหตุการณ์ ซึ่งจะพบได้มากในรายการตลกทางวิดีโอเทป

ปฏิภาณของนักแสดงหรือบทโทรทัศน์ ทางเลือกระหว่างวัฒนธรรมเก่าและวัฒนธรรมใหม่ ที่รายการตลกในปัจจุบันรู้จักเลือกให้เหมาะสมกับการทำงานของตน ปฏิภาณของผู้แสดงเป็นลักษณะที่ชี้ถึงความเป็นจำอวดที่มีมาแต่เกาก่อน นักแสดงอาศัยเพียงการนัดแนะเตรียมตัวล่วงหน้ากันอย่างคร่าวๆ เท่านั้น เรื่องราวนอกเหนือจากที่นัดกันไว้เป็นความสามารถเฉพาะตนอย่างแท้จริง ขณะที่บทโทรทัศน์ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติสำหรับวัฒนธรรมโทรทัศน์ เพราะเป็นเสมือนแนวทางในการทำงานให้ลุล่วง วนไว้แต่บางรายการ

รายการตลกส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังคงมีการนัดแนะก่อนการแสดง ไม่ว่าจะเป็นการนัดแนะกันเองในหมู่นักแสดงด้วยกันอย่างใน ช่วงไลฟ์โชว์ รายการทอล์กโชว์ หรือรายการตลกทางวิดีโอเทป การนัดแนะจากผู้กำกับและระหว่างนักแสดงด้วยกันมีใน รายการขบวนการจี๊ด และรายการยุทธการขยับเขียงอก แต่ในรายการหลังนี้มีการใช้บทโทรทัศน์เป็นส่วนประกอบการแสดงด้วย ขณะที่รายการสามคนอลเวงเป็นการใช้บทโทรทัศน์เพียงอย่างเดียว

ถ้าไม่นับสมัยที่ต้องส่งบทให้กรมศิลปากรเพื่อตรวจก่อนแสดง การแสดงตลกของไทยในอดีตจะมีการใช้บทต่อเมื่อมีการเล่นผ่านสื่อเท่านั้น เพราะด้วยเหตุว่าในกระบวนการทำงานทางสื่อ มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตงานในปริมาณที่มาก บทจึงเป็นเพียงสิ่งเดียวที่สามารถใช้กำหนดแนวทางการทำงานร่วมกัน แต่จากสภาพจริงที่เป็นอยู่ในรายการตลกนั้น นักแสดงที่ไม่ได้เป็นตลกอาชีพอย่างจะคุ้นเคยกับการทำงานที่มีบทโทรทัศน์มากกว่า ขณะเดียวกันก็สามารถสร้างปฏิภาณให้เกิดขึ้นบนแนวทางของบทที่กำหนดไว้ได้ แต่สำหรับตลกคาเฟ่ที่คุ้นเคยกับการใช้ปฏิภาณตรงหน้า การเตรียมหรือนัดแนะกันล่วงหน้าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการทำงานทางโทรทัศน์

องค์ประกอบอื่นๆ อย่างฉาก ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่ม กลุ่มแรกคือ ฉากที่มีความเหมือนจริง และกลุ่มหลังคือ ฉากที่ไม่บอกสถานที่ ฉากที่สร้างให้มีความเหมือนจริงมักจะเกิดขึ้นกับการแสดงที่เป็นรูปแบบละคร ทั้งนี้เพราะจะต้องมีการบอกถึงสถานที่ของเรื่องราวให้เป็นที่ปรากฏ ส่วนฉากที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงสู่ผู้ชมตรงหน้านั้นมีมาตั้งแต่สมัยสวดคฤหัสถ์ ที่เป็นเพียงแครานตั้งตุ้พระธรรม ตะเกียงลาน ฯลฯ เรื่องมาจนถึงจำอวดหรือในสมัยการแสดงสลัษฉากที่มีเพียงแค่ม่านเวทีเป็นพื้นอยู่ด้านหลังเท่านั้น ลักษณะของฉากที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตมีการปรับใช้ให้เหมาะสมกับการทำงานของแต่ละรายการที่แตกต่างกันไป การสร้างฉากให้เป็นลักษณะเวทีมีอยู่ในรายการยุทธการขยับเขียงอก รายการขบวนการจี๊ด ช่วงไลฟ์โชว์ และรายการตลกทางวิดีโอเทป ขณะที่รายการสามคนอลเวงสร้างฉากขึ้นเพื่อใช้แสดงเฉพาะตน

เครื่องแต่งกาย สำหรับการแสดงตลกของไทยไม่มีความสมจริงของเครื่องแต่งกายมาตั้งแต่สมัยเมื่อครั้งยังเป็นสวดคฤหัสถ์ นักสวดจะแต่งองค์เฉพาะท่อนบนเท่านั้น หรือกับจำอวดที่มีเครื่องแต่งกายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งต่างไปจากผู้คนปกติในสมัยนั้น ลักษณะดังกล่าวยังคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน ที่จะพบว่าการแสดงตลกอย่าง รายการยุทธการขยับเขียงอก ช่วงไลฟ์โชว์ รายการทอล์กโชว์ และรายการตลกทางวิดีโอเทป นักแสดงจะสวมเครื่องแต่งกายที่ดูต่างไปจากปกติที่คนสวมใส่ โดยเฉพาะกับชุดตลกทั้งหลาย ขณะที่ชุด

สุภาพนั้นก็มีลักษณะที่เด่นเป็นกันทั้งคณะ ส่วนเครื่องแต่งกายในรายการสามคนอลเวง และรายการขบวนการ์ตูน ลี้น แม้จะมีความเหมือนจริงอยู่บ้างแต่ก็มีลักษณะบางอย่างที่ต่างไปจากคนปกติสวมใส่กัน

หรือกับผู้ชมในห้องส่ง จำอวดเกิดขึ้นกับคนดูและอยู่คู่กับคนดูมาโดยตลอด สมัยก่อนที่ยังไม่มี ลี้อ จำอวดตระเวนไปตามงานวัด งานบุญต่างๆ ตามแต่จะมีผู้ว่าจ้างเล่นตลกให้แก่ผู้ชมตรงหน้าเกิดความสนุก สนานขึ้น แม่เมื่อมีสื่อเกิดขึ้นมาอย่างวิทยุแล้ว จำอวดก็ยังอยู่คู่กับคนดู ด้วยปรากฏว่ามีกรเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้าไปชมการแสดงจำอวดหรือที่เรียกว่าละครย่อย ในขณะที่กำลังออกอากาศ จนมาในสื่อโทรทัศน์ การแสดงตลกทางโทรทัศน์ยังคงให้ความสำคัญแก่ผู้ชมในห้องส่ง คนดูในสถานที่จะเป็นผู้ให้เสียงหัวเราะ อัน เปรียบได้กับเชื้อเพลิงที่เติมให้นักแสดงตลกสำหรับการเล่นตลอดเวลา

ปฏิสัมพันธ์กับคนดูในสถานที่เป็นสิ่งบ่งชี้ถึงลักษณะความใกล้ชิดของผู้ชมและผู้แสดงได้เป็น อย่างดี ซึ่งปฏิสัมพันธ์นี้ให้เห็นในวัฒนธรรมการแสดงของไทยทุกประเภท แต่เมื่อวัฒนธรรมสื่อเข้ามามีบท บาทต่อการแสดงแล้ว สถานะของผู้ชมตรงหน้าจึงมีความสำคัญน้อยลง เพราะเมื่อมีสื่อเป็นตัวถ่ายทอดการ แสดงแล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องไปเสพความบันเทิง ณ สถานที่จริง รายการตลกบางรายการอย่างสามคนอลเวง จึงใช้เงื่อนไขของสื่อข้อนี้ในการทำงานของตน เพราะไม่ปรากฏว่ามีคนดูระหว่างการถ่ายทำ ด้วยถือว่ารายการ ตลกอย่างตนสามารถสร้างความสนุกสนานให้แก่ผู้ชมทางบ้านก็เป็นเพียงพอ ขณะที่รายการอื่นปฏิสัมพันธ์กับ คนดูในสถานที่ยังคงเป็นสิ่งสำคัญ

ในรายการตลกทุกรายการปรากฏว่ามีเสียงดนตรี แต่มีที่มาต่างกัน ทุกรายการยกเว้นรายการ สามคนอลเวงใช้วงดนตรีในการสร้างเสียงประกอบให้แก่รายการ ในขณะที่รายการสามคนอลเวงใช้เสียงดนตรี ในขั้นตอนการตัดต่อ ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการผลิตรายการโทรทัศน์

จากการวิเคราะห์รายการตลกทั้งห้ารายการ ตามเกณฑ์ที่ใช้ศึกษาในรูปแบบนั้นพบว่า รายการตลก ทุกรายการมีลักษณะรูปแบบเป็น “ละครย่อย” และ “จำอวด” ผสมกันอยู่ หากแต่มีสัดส่วนที่ไม่เท่ากันในแต่ละ รายการ ดังนี้

1. รายการสามคนอลเวง มีรูปแบบของละครย่อยมากที่สุด เพราะจากเรื่องราวที่สร้างขึ้นเป็นชุด การแสดงต่างๆ มีการดำเนินเรื่องที่ชัดเจน แต่ในขณะเดียวกัน มีความเป็นจำอวดน้อยที่สุด เพราะผู้แสดงใช้ บทโทรทัศน์เป็นแนวทางสำคัญสำหรับการแสดง หรือไม่ได้เป็นการแสดงที่เกิดขึ้นบนเวที เพื่อสร้างเสียงหัวเราะ ให้กับผู้ชมตรงหน้า อีกทั้งยังไม่มีการเล่นกับสังขารของนักแสดงแต่อย่างใด และใช้วิธีการนำเสนอแบบละคร และเหตุการณ์เป็นจำนวนมาก

2. รายการยุทธการขยับเขียง มีรูปแบบของละครย่อย และจำอวดในอัตราที่ใกล้เคียงกัน บางครั้ง มีความเป็นละครย่อยมาก และบางครั้งก็มีความเป็นจำอวดมาก เพราะมีทั้งการใช้บทโทรทัศน์และปฏิภาณของ นักแสดงควบคู่กันไป มีการเล่นกับสังขารบ้าง เพื่อให้ผู้ชมตรงหน้าได้สนุกสนาน ลักษณะฉากของรายการมี โครงอยู่บนเวทีที่สร้างขึ้น เหล่านี้เป็นสิ่งที่ชี้ถึงรูปแบบจำอวด ส่วนเรื่องราวที่เล่นบางชุดมีการดำเนินเรื่องแบบ ละครย่อย แต่บางชุดก็ไม่มีอย่างจำอวด

3. รายการขบวนการจีเส้น มีการใช้รูปแบบของละครย่อยและจำอวดที่ใกล้เคียงกัน จากเรื่องราวที่เล่นมีการกำหนดไว้ค่อนข้างชัดเจนแสดงถึงความเป็นละครย่อย แต่บทเจรจามาจากปฏิภาณของผู้แสดง นอกจากนี้ยังมีการเล่นกับสังขาร หรือการเปิดให้มีผู้ชมตรงหน้า อันเป็นการตอกย้ำความเป็นจำอวดได้อย่างดี แต่ทั้งนี้วิธีการนำเสนอส่วนใหญ่ เป็นละครและเหตุการณ์ อันเป็นลักษณะเฉพาะของละครย่อย

4. ชวงโล่โพไซว รายการทไวไลท์โชว์ มีการใช้รูปแบบของจำอวดมาก ส่วนละครย่อยมีน้อย ดังจะเห็นได้จากการใช้ปฏิภาณของผู้แสดงเป็นสำคัญ ขณะที่เรื่องราวที่เล่นบางครั้งดูเป็นเรื่อง แต่บางครั้งก็ดูไม่เป็นเรื่องเท่าไรนัก นอกจากนี้องค์ประกอบอื่นๆ ล้วนแต่บอกถึงความเป็นจำอวด เช่น สังขารของนักแสดง วิธีการนำเสนอแบบพูดคุย การแสดงบนเวที ผู้ชมในห้องส่ง เป็นต้น

5. รายการตลกทางวิดีโอเทป มีการใช้รูปแบบของจำอวดมากที่สุด ส่วนละครย่อยมีเพียงเล็กน้อย แค่เรื่องราวบางชุดที่มีลักษณะเป็นเรื่องเป็นราวเท่านั้น นอกจากนี้แล้ว ตัวสังขาร การแสดงบนเวที มีผู้ชมตรงหน้า ใช้วิธีการนำเสนอเน้นหนักไปในเรื่องการใช้เพลงและการพูดคุย บทเจรจามาจากปฏิภาณ ล้วนเป็นสิ่งยืนยันถึงความเป็นจำอวด

รายการตลกทั้งห้ารายการต่างมีรูปลักษณะเป็นของตัวเอง แตกต่างกันไปตามกลุ่มเป้าหมาย แต่ความเหมือนกันของรายการตลกในช่วงเวลาปัจจุบันนี้ ลักษณะหนึ่งก็คือ ความรุนแรง ในที่นี้มิได้จำกัดอยู่ที่กริยาท่าทางที่สื่อถึงความรุนแรงเท่านั้น แต่ยังรวมถึงถ้อยคำเสียดสีความที่ปรากฏอยู่ในรายการตลก ไม่ว่าจะ เป็นรายการใดก็แล้วแต่ จะมีลักษณะการใช้ภาษาที่ห้วน กระชับ ชัดเจน คล้ายกับภาษาพูดโดยทั่วไปของผู้คนในปัจจุบัน หรือกับความหมายของคำพูดที่สัมผัสได้ถึงความรุนแรงนั้นเป็นได้ทั้งความหมายที่ปรากฏตรงหน้า และความหมายโดยนัย การใช้มัฐรสวาจาอย่างเก๋าก่อนในการสนทนาเป็นสิ่งที่หาไม่ใครพบในปัจจุบันเท่าไรนัก

ในส่วนของกริยาท่าทางก็พบว่า มีการแสดงออกซึ่งความรุนแรงในทุกระดับ ตั้งแต่ขั้นหยิกแกมหยอกจนไปถึงฆ่าให้ตาย ทั้งที่เป็นเพียงแค่การแสดงตลกเท่านั้น จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นภาพของยุคตลกในปัจจุบันเลยก็ว่าได้ เหตุที่เป็นเช่นนี้แน่นอนปัจจัยหนึ่งคือ ภาวะทางสังคมที่เร่งรีบส่งผลให้ความรุนแรงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในรายการตลก

ลักษณะต่างๆ ที่กล่าวมาเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการที่สืบเนื่องของตลกไทยที่มีการปรับเปลี่ยนแบบให้เหมาะสมกับบริบทแวดล้อม โดยเฉพาะในวัฒนธรรมสื่ออย่างโทรทัศน์เพื่อความอยู่รอดของตนในสังคม